

The cover features a solid dark red background. In the upper center, a light gray oval contains the title text. A thick, light gray curved line starts from the top right and sweeps across the upper half of the cover. Several thin, white curved lines sweep across the lower half of the cover, creating a sense of movement and design.

Savonlinna

Designmanuaali

Kaupunkiympäristön laatukäsikirja 2014

Sisältö

Tiivistelmä	3
-------------	---

OSA A LÄHTÖKOHTIA 4

Kenelle Designmanuaali on tarkoitettu?	5
Savonlinnan vetovoimatekijät ja tavoiteimago	6
Kaupunkikuva, arvot ja kehittämisen kohteet	7
Yhteinen toimintamalli	8
Ympäristörakentamisen laatuperiaatteet	9
Esteettömyys julkisessa ympäristössä	9
Työprosessi ja vuorovaikutus	10

Pyörätelineet	45
Terassit	46
Shop Frontit	47
Ulkomainoslaitteet ja A-standit	48
Liikekohtaiset nimikyltit ja kohdeopasteet	49
Kirjasintyyppi	50
Havainnekuva	51
Pienarkkitehtuurin periaatteet	53

OSA B SAVONLINNAN TYYLI 14

Savonlinnan keskustakalusteet	15
Savonlinnan viisi tyylialuetta	17
Tyylialueiden kuvaus ja kalusteet	18
Savonlinnan värit	20
Viherrakenteet	23
Pintamateriaalit ja -rakenteet	27
Savonlinnan kalusteet ja valaisimet	36
Aidat ja kaiteet	37
Istutusastiat	38
Runko- ja juurisuojat	39
Valaisimet	40
Penkit	43
Roska-astiat	44

OSA C TOIMINTAMALLI 57

Kaupunkiympäristön toimenpiteitä ja kunnossapitoa koskeva vastuunjako	58
Toteuttamisen ohjeistus	59
Kunnossapito-ohjelma	60
LIITTEET	61
Liite 1 Savonlinnaan suunniteltu valaisinpylväs ja liikkeen nimikyltti sekä kaaren käyttö kohdeopasteissa	
Liite 2 Kirjasinten käyttö kohdeopasteissa ja liikekohtaisissa nimikylteissä	

Ohjausryhmä vuodelta 2009

Teknisen viraston johtaja

Seppo Muukkonen

Yleiskaavainsinööri

Risto Aalto

Kaavoitusarkkitehti

Päivi Behm

Rakennuspäällikkö

Heikki Mäkäläinen

Kaupunginpuutarhuri

Raili Aurava

Savonlinnan seudun kuntayhtymä

Riitta Vahela-Kohonen

Savonlinnan liikekeskustan kauppiasyhdistys

Pekka Kinnunen

Savonlinnan kauppakamariosasto

Juha Pelkonen ja Isto Molarius

Savonlinnan torikauppiat

Kauko Pesonen

Savonlinnan seudun yrittäjät

Olli Österlund

Tekijät, WSP Oy 2009

Mari Siikonen

Pia Salmi

Ilona Mansikka

Camilla Lindroth-Vanhala

Natalia Martamo

Riikka Airaksinen

Designmanuaalin päivitys 2014:

Ulla Tikkanen

Mari Siikonen

TIIVISTELMÄ

Savonlinnan keskustan kehittämistä varten on perustettu kehittämishanke, jonka toimesta tehdään selvityksiä ja suunnitelmia. Hanke kokoa kaupunkikeskustan infrastruktuurin erillishankkeet saman sateenvarjon alle, johon tämä designmanuaali myös kuuluu.

Savonlinnan Designmanuaali on tehty Savonlinnan kaupungin teknisen toimialan toimeksiannosta 2009. Osarahoituksena on saatu Etelä-Savon TE-keskuksen yritysten toimintaympäristön kehittämisavustus.

Designmanuaali eli kaupunkiympäristön laatukäsikirja on suunniteltu keskustan ja erityisesti sen julkisen kaupunkitilan ja kaupallisen toimintaympäristön kehittämiseksi yhtenäisempään suuntaan Savonlinnan imagoa tukeväksi. Samoja suunnitteluperiaatteita voi myös soveltaa ydinkeskustan ulkopuolisissa kaupunginosissa. Omaleimainen ja yhtenäinen kaupunkimiljöö on kuin kaupungin käyntikortti, sillä viestitään kaupungin imagoa, identiteettiä ja kotiseuturakkautta sekä satunnaiselle vierailijalle että oman kaupungin asukkaille.

Designmanuaalin avulla ohjataan ympäristön toteutuksen laatutasoa ja yhtenäisyyttä. Näin edistetään kaupunkikuvallisiin tavoitteisiin pääsemistä muiden toimenpiteiden ohella. Käsikirja osoittaa esimerkkien avulla tyylin ja laadun, joihin toteutuksessa tulee pyrkiä. Se on laadittu helpottamaan kaupungin julkisten tilojen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta vastaavien

henkilöiden työtä. Käsikirjassa on ohjeisto Savonlinnan kaupunkiympäristön katupinnoite- ja kasvivalinnoista, kalusteista, varusteista ja niiden käyttö- ja hankintaperiaatteista, pienarkkitehtuurin suunnittelupeiaatteet sekä keskustan alueiden värikartta. Materiaali- ja kalustevalinnoissa on ajateltu ratkaisujen kokonaistaloudellisuutta, joka tarkoittaa kestäviä, tarkoituksenmukaisia valintoja. Suurin osa kalusteista on valittu vakaiden toimittajien valmismallistoista. Persoonallista paikallista ilmettä tuovat Savonlinnaan suunnitellut Olavinkadun ja Satamapuis-tonkadun valaisinpylväs sekä ulkotilan opastekalusteet.

Designmanuaali päivitetään tarpeen mukaan 1 - 2 vuoden välein. Päivityksestä vastaa kaupunkisuunnitteluyksikkö

Designmanuaali on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 24.11.2009.

Designmanuaali on päivitetty vuonna 2014. Päivittäminen on saatu Maakuntaliiton EAKR-rahoitusta.

OSA A

Lähtökohtia

KENELLE DESIGNMANUAALI ON TARKOITETTU?

Designmanuaali palvelee Savonlinnan julkisen ulkotilan suunnittelun käsikirjana. Manuaali on yhteisen tahtotilan julistus harkitun kaupunkikuvan takeeksi. Manuaalin käyttäjiä ovat kaupungin suunnittelijat, konsultit, yrittäjät sekä asiasta kiinnostuneet kansalaiset.

Designmanuaali palvelee myös muita tavoitteita. Sen on esimerkiksi:

- tiedonvälittäjä eri vastuutahojen välillä nyt ja tulevaisuudessa – sitä voidaan käyttää osana perehdytyspakettia uusille kaupungin työntekijöille. Vastuun siirtyessä henkilöltä toiselle se helpottaa tietoperinnön siirtämistä toimien eräänalaisena ”kaupunkikuvan käsikirjoituksena”,
- hankintaa helpottava viiteaineisto – tuotemääritysten avulla voidaan havainnollistaa tarjouspyyntöjä,
- kaupunkiympäristön hyviä käytäntöjä koskevan hiljaisen tiedon muisti – manuaaliin on kirjattu monia jo hyviksi todettuja ratkaisuja,
- yhteisen kaupunkikuvan kehittämisprosessin yksi lopputulos: kaupunkilaiset ja sidosryhmät ovat osallistuneet manuaalin laatimiseen,
- toimintaa ja päätöksentekoa helpottava julkaisu – mm. kaupunkiympäristön kehittämisen vastuualueet on kirjattu kootusti manuaalin C-osaan.

Designmanuaali toimii käsikirjana, josta valitaan Savonlinnan katukalusteet, katupinnoitteet ja viherrakenteet keskustan alueille. Designmanuaalia on käytetty vuodesta 2009 lähtien mm. Savonlinnan rinnakkaisväylällä, Matkustajasatamassa, Linnankadun puukorttelien ympäristössä ja Pikku-Kakkosen leikkipuiston uudistamisessa sekä asuinkatujen rakentamisessa.

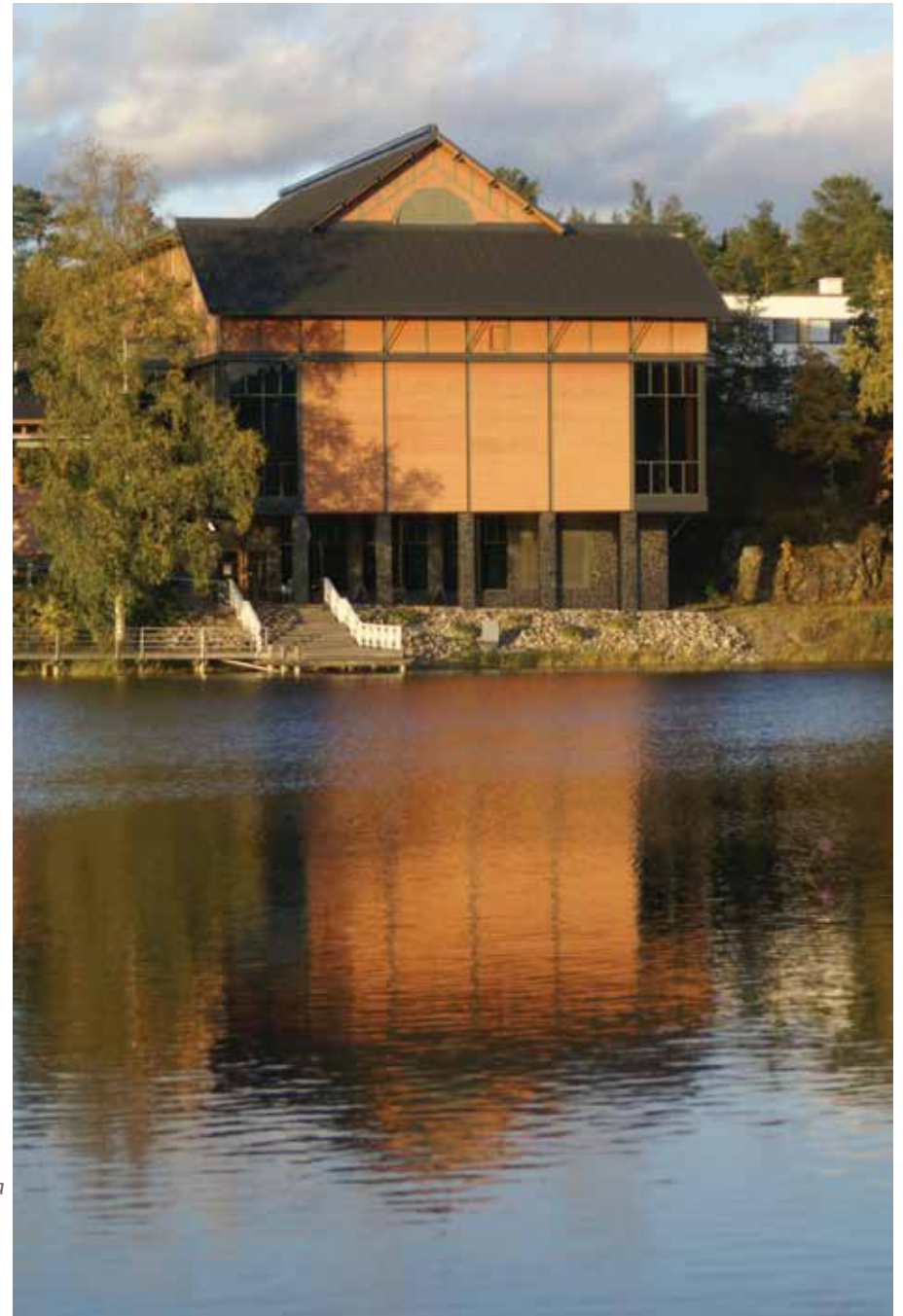
SAVONLINNAN VETOVOIMATEKIJÄT JA TAVOITEIMAGO

Savonlinnan keskustan kaupunkikuva, saavutettavuus ja painopisteet muuttuvat olennaisesti, kun uusi rinnakkaisväylä rakennetaan keskustan pohjoisrannalle. Hanke edellyttää uutta asemakaavoitusta liikekeskustassa sekä mm. nykyisen pää- ja liikekadun Olavinkadun saneerausta. Lisäksi tulevaisuudessa on tarkoitus saneerata Savonlinnan keskustan kohokohtia kuten toria ja matkustajasatamaa sekä Olavinlinnan ympäristöä.

Kaupunkivision mukaan Savonlinna on vetovoimainen Saimaan saariston keskuskaupunki, jossa ihmisen on hyvä elää. Seudun kuntayhtymän ja Mikkelin ammattikorkeakoulun ”Löytöretki kaupunkiin” -työssä vuonna 2007 määriteltiin työpajojen tuloksena Savonlinnan keskustan tavoiteimago. Sen avainsanoja ovat pieni, idyllinen, pittoreski, paikallisesti kokoava olohuone. Työn johtopäätöksissä todettiin, että on tärkeää oivaltaa olemassa olevat vahvuudet ja korostaa niitä. Tällaisia vetovoimatekijöitä ovat mm. vesistön ainutlaatuinen läsnäolo keskustassa, luonnonläheisyys, pikkukaupunkimaisuus, paikallinen innovaatiovoima sekä suuren ja pienen kontrasti.

Olavinkadun tavoiteimagoksi ”Löytöretki kaupunkiin” -työssä asetettiin olla keskeinen, houkutteleva bulevardimainen ostoskatu - ”Savonlinnan Champs Élysées”. Siinä korostuisivat houkuttelevat liikkeiden julkisivut (shop frontit), elämyksellisyys ja kävelypainotteisuus.

Savonlinnasalin julkisivussa käytetty punaruskea on käytössä myös keskustan uudessa Haapasalmen raitin sillassa sekä keskustan kalusteissa. Sävyä käytetään tulevaisuudessaakin Savonlinnaan valitun värikartan mukaisesti (s.16).

KAUPUNKIKUVA, ARVOT JA KEHITTÄMISEN KOHTEET

Savonlinna on nauhakaupunki vesistöjen keskellä. Varsinainen keskusta sijaitsee veden ympäröimänä Laitaatsalmen ja Kyrönsalmen välisillä saarilla Olavinkatuun ja rataan tukeutuen. Liikekeskus sijoittuu Olavinkadun länsipäähän ja hallinnollinen keskus Olavinkadun itäpäähän. Julkisen kaupunkitilan ja turismin painopistealueet sijaitsevat keskustan etelärannalla välillä Olavinlinna - matkustajatasatama - tori - Savonlinnasali sekä lisäksi Olavinkadun varrella liikekeskustassa.

Keskustan rakennuskanta on nykyisellään sekoitus uutta ja vanhaa eri ajoilta, Olavinlinnan keskiaikaisesta saarekkeesta idyllisine puutaloympäristöineen 50-80 -lukujen asuinalueisiin sekä pääosin 70-80 -luvuilla rakentuneeseen liikekeskustaan. Ydinkeskusta on kerrostalovaltaista ja toiminnoiltaan melko sekoittunutta siten, että maantassossa on liiketilaa ja ylempänä asumista. Keskustaympäristö on tiivistä ja kaupunkimaista, rakennukset sijoittuvat kiinni katulinjaan ja ovat korkeudeltaan ydinkeskustassa 4-7 -kerroksisia. Keskustaa välittömästi ympäröivä järvimaisema rantapuistoinen sekä keskustaan kiinteästi liittyvät virkistysalueet Savonniemi ja Kasinosaaret tuovat kaupunkimaiseen keskustaan luonnonläheisyyttä ja vehreyttä.

Rakentamisen ja katutilan mittakaava vaihtelee linnan ympäristön matalista pienipiirteisistä puutalokortteleista ydinkeskustan tiiviseen ja urbaaniin ympäristöön. Liikekeskustassa Olavinkadun länsipäässä ja etenkin Kirkkolahden rannalla mittakaava suurten kaupallisten toimijoiden mukaisesti kasvaa ja väljenee. Keskustan kadunkalusteet, päällysteet ja pienarkkitehtuuri muodostuvat osin sekalaisesta kokonaisuudesta eri tyylejä, vaikkakin myös yhtenäisiä kokonaisuuksia on löydettävissä.

Savonlinnan keskustan korostettavia vahvuuksia ovat erityisen kaunis sijainti vesistön äärellä ja Olavinlinna, joka tuo kaupunkiin voimakkaasti tunnettuutta luovan oopperan sekä vahvan yhteyden historiaan. Vaalittavia ja korostettavia kohteita kaupunkikuvassa ovat Olavinlinna ja sinne johtava puistoreitti, vanhan nikkarityylisen Savonlinnan Linnankatu ja linnan ympäristö, elävä torimiljöö sekä matkustajatasatama rantapuistoinen, laivoineen ja laituneineen.

Uusia kehittämiskohteita ovat Olavinkadun muuttaminen kaupunkimaisemmaksi ja houkuttelevammaksi asiointi- ja liikekaduksi sekä Savola-Kirkkolahden uusien alueiden kehittäminen Olavinkadun länsipäässä. Kumpikin kohde painottuu kaupan ja julkisten palveluiden toimintoihin.

Savonlinnan keskustan korostettavia kaupunkikuvallisia ominaispiirteitä ovat kaupunkimaisuus, rikkaus ja pienipiirteisyys eli ”pikkukaupunkihenki” sekä luonnonläheisyys ja luonnollisuus. Oman lisänsä kaupunkikuvaan tuovat mm. oopperan ja taidelukion ilmentämä kulttuuri ja taide sekä kesäturismin ja oopperajuhlien luoma vahvan kesäsesongin hetkellisyys.

Savonlinnan keskustan alueella pyritään hyvään kaupunkikuvaan sekä luomaan houkuttelevaa, toimivaa ja laadukasta ympäristöä. Kaupunkikuvallisiin tavoitteisiin päästään mm. ohjaamalla designmanuaalin avulla toteutuksen laatutasoa ja yhtenäisyyttä. Designmanuaali osoittaa esimerkkien avulla tyylin ja laadun, joihin toteutuksessa tulee pyrkiä.

Lisäksi tavoitteena on ohjata kaupunkikuvan ilmettä vas-

taamaan alati paremmin Savonlinnan keskustan henkeä ja ominaislaatua. Tähän päästään luomalla yhtenäinen Savonlinna-tyyli, joka saa innoituksensa kaupungin historiasta, oopperasta, sijainnista vesistöjen ääressä ja idyllisestä pikkukaupunkimaisuudesta. Savonlinna-tyyli pohjautuu keskustassa pidettyjen mielikuvatyöpajojen tuloksiin sekä työryhmän kenttäkäyntien ja kaupunkikuvatutkimuksen tuloksiin.

Tärkeitä toiminnallisia tavoitteita ovat esteettömyyden huomioiminen sekä tilavaroituksissa, materiaaleissa, valaistuksessa että muotoilussa. Oleellista on myös valittujen tuotteiden ja materiaalien kulutuksen kestävyys sekä joustavuus ja sopivuus erilaisiin ympäristöihin. Designmanuaalissa on huomioitu taloudelliset ja ylläpidon reunaehot sekä tuotteiden toimitusvarmuus.

YHTEINEN TOIMINTAMALLI

Savonlinnan keskustan viihtyisyys ja kauneus muodostuu kaiken ulkotilan kokonaistunnelmasta ja yksityiskohdista, riippumatta omistussuhteista. Kaupunkitilan laadusta huolehtiminen edellyttää hyvää yhteistyötä ja käytännön toimintaa kaikilta osapuolilta.

Päävastuussa julkisen ulkotilan ylläpidosta on kaupunki, joka suunnittelee, toteuttaa ja ylläpitää julkista katutilaa sekä ohjaa ja kannustaa yksityisiä toimijoita vastaamaan samalla tavoin omasta alueestaan. Maankäyttö- ja rakennuslaissa ja asetuksissa olevien sekä muiden maan käyttämistä ja rakentamista koskevien säännösten ja määräysten lisäksi noudatetaan Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestystä.

Yksityinen tontti ja katutila saattavat muodostaa yhteistä katutilaa, jolloin yhteiset toimenpiteet parantamisessa ja kunnossapidossa ovat tarpeen. Myös yksityisten liikkeenharjoittajien kalusteiden käyttö ja toimiminen katutilassa edellyttää yhteisiä pelisääntöjä. Yksityisiä toimijoita koskevat Savonlinnan kaupunkiympäristön laatukäsikirjassa terrassien kalusteiden ohjeistus sekä osin muun keskustan pienarkkitehtuurin ohjeistus.

Linnankadun miljöön on arvokas sekä kulttuurihistoriallisena että kaupunkilaisia ja turisteja houkuttavana kohteena.

YMPÄRISTÖRAKENTAMISEN LAATUPERIAATTEET

Nykyistä uudenaikaisempi ja persoonallisempi ilme syntyy keskustaan käyttämällä modernia, vanhaan Savonlinnaan sopeutettua tyyliä. Tyyli näkyy tässä Designma-
nuaalissa ohjeistetussa pienarkkitehtuurissa, kylteissä ja opasteissa sekä kaluste- ja valaisinvalinnoissa. Linnan, torin, matkustajasataman ja Olavinkadun alueet ovat avainasemassa uuden tyylin näkymisessä ja välittymisessä. Näillä alueilla nykyisin käytettävät kalusteet siirretään käytettäväksi muille alueille.

Muita laatuperiaatteita ovat:

- tiettyjen puu- ja kasvilajien käyttö kokonaisvaltaisen vihersuunnitelman mukaisesti
- kasvien menestyksen takaava istuttamis- ja hoitotapa
- pintamateriaalien käyttösuositus eri alueilla kokonaisvaltaisen suunnitelman mukaisesti
- Savonlinnan kaupunkikuvaan suunniteltujen värien käyttö ympäristörakenteissa, kalusteissa ja varusteissa
- Savonlinnaan määritetyn pienarkkitehtuurin tyylin noudattaminen
- Savonlinnaan valittujen katukalusteiden käyttö
- katutilan ja sisäänkäyntien esteettömän kulkumahdollisuuden turvaaminen
- ulkotilaan sijoitettavan kausiluontoisen, siirrettävän kalustuksen ja varustuksen esteettisen laadun toteuttaminen
- kaupunkikuvaan sopiva opastuskalustus
- ulkoterrassien varustuksen laadukkuus
- ympäristörakenteiden pitkäikäisyyden ja uusiokäytön varmistaminen

ESTEETTÖMYYS JULKISESSA YMPÄRISTÖSSÄ

Kaikkien kaupunkilaisten esteetön kulkumahdollisuus ja pääsy keskustan palveluihin on tärkeä tavoite, jonka merkitys on havaittu kansalaisten omaehtoisen elämisen keskeiseksi edellytykseksi. Esteettömän mitoituksen ohjeistona käytetään kansallista Esteettömän rakentamisen ohjeet (SuRaKu) -ohjeistoa.

Esteetön kulkumahdollisuus tarkoittaa erityisesti kulkupintojen tasaisuutta ja portaattonta pääsyä liikkeisiin ja palvelupisteisiin, mutta myös turvallista kadunylitystä ja pimeän ajan liikkumisen helppoutta ja turvallisuutta. Esteettömyyttä voidaan edistää myös kiinteiden ja siirreltävien kadunkalusteiden oikealla ja johdonmukaisella sijoituksella sekä johdattavilla ja varoittavilla pintamateriaaleilla. Talvikaudella lumenpoisto ja liukkaudentorjunta ratkaisevat pitkälti katutilan esteettömyyden.

Esteetön liikkumisympäristö edellyttää toimenpiteiden kohdistamista sekä kaupungin hallinnoimaan katutilaan että yksityisten kiinteistöjen sisäänkäynteihin ja piha-alueisiin.

Kaupunki huolehtii katutilan mahdollisimman esteettömästä toteutuksesta katuparannushankkeiden yhteydessä. Suositeltavaa on, että sisäänkäyntien esteettömyys toteutetaan kiinteistönomistajan ja kaupungin yhteistyönä, kun jompikumpi on toteuttamassa korjaushanketta omalla alueellaan. Tällöin kokonaisvaltainen korjaus on edullista toteuttaa.

Suunnittelussa on suositeltavaa kuulla vammaisneuvoston näkemyksiä ongelmista ja hyvistä ratkaisuista.

TYÖPROSESSI JA VUOROVAIKUTUS

Savonlinnan Designmanuaalin luominen aloitettiin sidosryhmälle ja kaupunkilaisille järjestetyllä mielikuvatyöpajalla syksyllä 2008. Sidosryhmän työpaja järjestettiin 17.11.2008 aamupäivällä Savonlinnasalissa, kaupunkilaisten työpaja puolestaan saman päivän iltapäivällä linja-autoaseman tiloissa.

Työpajojen tavoitteena oli löytää perustaa käsikirjassa esiteltävälle Savonlinna-tyylille, sekä "vanhan Savonlinnatyylin" piirteitä ja materiaaleja että mahdollisen uuden, Savonlinnaan sopivan tyylin piirteitä.

Sidosryhmätyöpaja

Sidosryhmätyöpaja toteutettiin nk. mielikuvamenetelmää käyttäen ohjattuna ryhmätyöskentelynä. Osallistujat jaettiin neljään eri teemaa käsitteleviin ryhmiin.

Ryhmiä teemat olivat:

1. Viherilme
2. Shop frontien, opasteiden ja mainostelineiden tyyli
3. Katukalusteiden ja valaistuksen tyyli
4. Terrassien, katukahviloiden ja torikojujen tyyli

Lisäksi ryhmät pohtivat seuraavia kysymyksiä:

- Miten rinnakkaisväylän toteutuminen tulee vaikuttamaan keskustan vetovoimaan?
- Mitkä ovat Savonlinnan julkisen ympäristön tärkeimmät teemat ja paikat, jotka olisivat hyviä lähtökohtia Savonlinna-tyylille?
- Mitkä ovat tärkeimmät tavoitteet Savonlinnan keskustan ympäristön parantamiseksi?
- Mitkä ovat Savonlinnan kaupunkitilan tärkeimmät kehitettävät kohteet?

Sidosryhmätyöpajaan osallistui yrittäjäjärjestöjen edustajia, luottamushenkilöitä ja virkamiehiä.

Asukastyöpaja

Asukastyöpaja toteutettiin 17.11.2008 mielikuva-menetelmää ja magneettiseiniä apuna käyttäen. Menetelmässä asukkaan tehtävänä oli valita an-netuista kuvista toiveidensa tueksi 3-4 esimerkkiä, jotka hänen mielestään kuvaavat tavoiteltavaa Savonlinnan tulevaisuuden tyyliä.

Kaupunkilaiset oli kutsuttu kaikille avoimeen työpajaan lehti-ilmoituksilla ja kaupungin www-sivujen tiedotteella. Osallistujia kävi iltapäivän aikana noin 80 henkeä.

Kaupunkilaisten työpajassa tuli kaikkein keskeisimmin esille seuraavia asioita:

- Savonlinnassa vesi on osa kaupungin identiteettiä.
- Veden äärellä kulkemista ja oleskelua tulee lisää; laiturille haluttiin oleskelupaikkoja ja näköalat järvelle haluttiin avonaisiksi.
- Rantaan haluttiin uimapaikkoja uimakoppeineen ja kahviloita veden äärelle.
- Olavinkadusta halutaan viihtyisiä ostosparatiisi.
- Lisämaustetta kaupunkikuvaan halutaan julkisella taiteella.

Muita kaupunkiympäristöön ja -elämään liittyviä tärkeitä toiveita olivat esimerkiksi se, että tapahtumien aikana toivottiin pieniä esityksiä kaduille ja puistoihin. Terveiset tulevaisuuden kaupunkisuunnittelulle koskivat myös kaiken ikäisten viihtyvyyden painottamista.

Esille nousivat halu ja tarve kunnioittaa paikallisia arvoja. Linnan ja vanhojen puutalokortteleiden alue ovat tärkeää "vanhaa kaupunkia", jonka henkeä on hyvä korostaa myös kalusteiden tyyliä.

Vanhaan sopivat takorauta, koristeellisuus ja kukat. Työpajassa tuli esiin myös vahva kannanotto aitojen materiaalien puolesta ylipäänsä: puu, kivi ja teräs mainittiin tällaisina.

Savonlinnalaisten mielestä uuden rakentamisen tulee sopia vanhaan, mutta olla selvästi uudeksi ymmärrettävää. Keskustan uusi tyyli voisi olla modernia, virtaviivaista ja ajatonta.

Kaupungin "kausittainen pukeutuminen" tuo julkiseen tilaan eloa ja ilmettä. Oopperajuhlien aikaan halutaan kaupunginkin pukeutuvan "hepeniin".

Keskeisen alueen keskeinen elementti eli torikioskit haluttiin hienoiksi ja lämminhenkiseksi.

Asukastyöpajassa linja-autoasemalla etsittiin tulevaisuuden Savonlinnalle tärkeitä kaupunkikuvallisia piirteitä ja toimintoja.

Työpajojen tuloksen jalostaminen

Sidosryhmän ja asukkaiden työpajoissa muodostui kanta Savonlinnan keskustan erityylisten alueiden ominaispiirteistä:

- Olavinlinnan lähiympäristöön liitettiin Savonlinnan eteläinen puistoalue, jota halutaan korostaa juhlaynne, historiallisena sisään tuloreittinä linnalle. Tyylinä näillä alueilla on linnan kiven ja raudan tyyli.
- Ydinkeskustaan halutaan vanha Savonlinna -henki. Alueen sydämenä on tori, matkustajasatama ja rantalueet. Tyylin lähteenä voisi olla toisaalta Linnankadun säilyneet puutalokorttelit, toisaalta tyyli voisi olla modernimpi, silti vanhaan tyyliin sopiva.
- Olavinkadulle ja Savolaan halutaan moderni ilme, jonka avulla alueet mielletään nykyaikaiseksi ostos- ja palvelualueiksi.
- Sulosaaren, Verkkosaaren ja Vääräsaaren alueilla on keskustan tuntumassa laajat virkistysalueet. Alueille halutaan romanttista ”kylpylätyyliä”.

Savonlinnaan toivotut ympäristörakentamisen tyylin tekijät on tiivistetty seuraavalla aukeamalla esitettävään TOP 4 -listaan. Kuvakoosteeseen on poimittu mielikuvatyöpajoissa eniten suosiota saaneet kuvat. Kuvat ovat peräisin eri lähteistä, vain osa niistä on Savonlinnasta.

Tämä sidosryhmien ja kaupunkilaisten näkemys on lähtökohtana Designmanuaalissa esitetyille ratkaisuille ja tuotevalinnoille.

Savonlinnan tyylin TOP 4

- 1 UUSI JA VANHA YHDISTETÄÄN TYYLILLÄ
Savonlinnan katukuvassa näkyy monikerroksinen, 1900-luvun arkkitehtuurin, linnan rouheiden materiaalien ja vähäeleisen nykyaikaisen tyylin yhdistelmä. Tätä vahvistetaan myös tulevaisuudessa.
- 2 TUNNELMALLISISTA OLESKELUA
Oleskeluvarustuksessa käytetään lämpimiä sävyjä ja puuta.
- 3 KADUT JA VIHERALUEET
Keskustan ydinalueiden laadukkuus näkyy korkeatasoisten graniittisten katukiveyksien käytössä. Viherympäristön nykyistä tyyliä vaalitaan hyvin hoidetuin puu- ja pensasistutuksin. Vaihtelua tuo kausikasvien väriloisto.
- 4 KALUSTEET JA VALAISTUS
Keskustan kalusteiden tyyli on nykyaikainen, vahva ja selkeä. Valaisimilla tuetaan katujen ja puistojen mittakaavaa. Valolla luodaan tunnelmaa ja turvallisuutta.

OSA B

Savonlinnan tyyli

SAVONLINNAN KESKUSTAKALUSTEET

Savonlinnan Designmanuaalin tyylipaletin muodostavat seuraavat kaupunkiympäristön vakiokalusteet:

- penkit
- roska-astiat
- valaisimet
- valaisinpylväät
- aidat ja kaiteet
- pollarit
- puu- ja juurisuojat
- kausikasvien istutusastiat
- terassikalusteet

Pääosa käytettävistä kalusteista on valittu kalustevalmistajien mallistoista. Omina erikoiskalusteina on suunniteltu:

- Olavinkadun valaisinpylväs
- keskusta-alueen opasteviitta ja liikekohtainen nimikyltti

Designmanuaalin ympäristörakenteita ovat:

- katuvihreä
- katupinnoitteet

Julkisen tilan pienarkkitehtuurista on annettu yleiset rakennustapaohjeet kaupunkiympäristön rakenteille, kuten kioskeille ja uimakopeille.

Lisäksi liikkeiden shop fronteista, ulkomainoslaitteista ja A-standeista on annettu käyttösuositukset. Leikkivälineet on rajattu ohjeen ulkopuolelle tässä vaiheessa.

1

Linnan lähimiljöössä käytetään kuultokäsiteltyä puuta ja vanhaan tyyliin sopivia kalusteita.

2

Keskustan ydinalueen kohokohtia ovat tori ja matkustajasatama. Pienarkkitehtuurilla luodaan persoonallista ilmettä.

3

Olavinkadun ja keskustan länsiosan uusien alueiden tyyli on hillitty muuta nykyaikainen.

4

Luonnonmukaisten saarten virkistysalueilla tyyliä korostavat perinteiset valkoiset ristikokaiteet.

5

Keskustan muilla alueilla Savonlinnan tyyli näkyy pääkatujen ja puistojen maalattuina valaisinpylväinä, kalusteet ovat vakiomalleja.

SAVONLINNAN VIISI TYYLIALUETTA

Ympäristön laatu välittyy kaupunkilaisille ja vierailijoille ensi silmäyksellä. Siisti, edustava ja elämyksiä tuova ympäristö antaa kaupungista positiivisen kuvan. Ympäristön kokonaisilmeen merkitys korostuu keskustan pääväylillä. Keskustan ydinalueella, jossa suuri osa ihmisistä liikkuu kävellen tai pyörällä, on tärkeä panostaa yksittäisten tuotteiden ja materiaalien laatuun.

Savonlinnan keskusta on jaettu oheisen kartan mukaisesti yhtenäisiin toiminnallisiin ja kaupunkikuvallisiin aluekokonaisuuksiin. Kullakin alueella käytetään manuaalisia määriteltyä kadunkalusteiden ja ympäristörakentamisen tyyliä. Värimaailma on poimittu paikallisesta arkkitehtuurista ja varusteista. Tyylialueita sitovat toisiinsa yhtenäinen kalusteperhe ja katupinnoitteet. Tällöin keskustasta muodostuu selkeä, yhtenäinen kokonaisuus. Tyylialueiden suunnitteluratkaisuja voi myös soveltaa Savonlinnan ydinkeskustan ulkopuolisiin kaupunginosiin.

Keskustan vilkkainta ja laadukkainta ydinaluetta ovat Olavinlinnalle johtava puistoreitti, tori, matkustajasatama, Olavinkadun ja Kasinon miljöö sekä Savonniemen rannan kevyen liikenteen reitti.

Lämminhenkinen pikkukaupunki

Savonlinnan pienarkkitehtuurin ja kalustevalintojen lähtökohtana on paikkakunnan pienimittakaavaisuus, lämminhenkisyys, mutkattomuus, tunnelmallisuus ja viihtyisyys. Arkkitehtuurissa, kalustuksessa ja valaistuksessa panostetaan sekä kaupunkikuvalliseen laatuun että mallien kestävyYTEEN.

Vaikka keskustassa on tunnelmallisesti erityyppisiä alueita, kalustevalikoima pidetään mahdollisimman suppea-

na. Keskustaa rakennetaan vaihteittain. Siksi valmismalleina hankittavat kalusteet on valittu sellaisista mallistoista, joista samoja kalusteita on hankittavissa useita vuosia eteenpäin. Savonlinnassa käytetään aitoja materiaaleja, puuta, kiveä ja terästä. Kalustevalinnoissa on painotettu myös pintakäsittelyjen kestävyyttyä.

Savonlinnan omaleimaisuutta tuetaan korostamalla Linnan lähiympäristön ja sinne johtavan puistoreitin luonnetta vanhaan tyyliin sopivin penkein ja valaisimin. Linnankadulle on annettu laadukas malli liikekohtaiseksi kyltiksi sekä esimerkkejä tunnelmaan sopivista terassikalusteista. Torin ja matkustajasataman ydin on veden ja laivojen äärellä oleminen. Alueilla käytetään puulaitureita ja runsaasti penkkejä oleiluun. Kioskien ja uimakoppien sekä muun kiinteän ja vaihtuvan pienarkkitehtuurin tulisi toistaa kunkin alueen kokonaishenkeä. Materiaaleina suositaan luonnonmateriaaleja, lähinnä puuta ja terästä. Rantareitillä puu kuultokäsitellään tummaksi ja ydinalueella tarvittaessa peittomaalataan. Kasinosaarilla tuetaan perinteistä ilmettä. Paikallisena värinä on vanhan Kasinorakennuksen punaruskea sävy RAL 8007, jota on käytetty nykyisin keskustan puupenkeissä sekä Haapasalmen kevyen liikenteen sillalla. Keskustan oma kaidemalli, niin kutsuttu "Kaken kaide", on säilytetty istutusten suojatana siten, että valmismallistosta on valittu saman tyylin mukainen kaide.

Katuvalaisinpylväiden ja opasteiden persoonallinen malli luo kaupunkiin omaa ilmettä

Ydinkeskustan Olavinkadun ja Satamapuistonkadun valaisinpylvääseen sekä opasteisiin on suunniteltu kaari-

aihe, joka luo persoonallisen paikallisen hengen. Kaari sitoo yhteen ydinkeskustan ja toimii viestinä lämmينhenkisestä kaupungista sekä keskusta-alueen rajauksista. Ovaalin mallinen opaste on liikekohtainen kyltti. Suurikokoisessa, usean kohteen opasteessa kaarielementti yhdistetään valmismalleihin. Kaari on liitettävissä myös asukkaiden ilmoitustauluihin ja alueiden karttatauluihin. Kaaren, liikekyltin ja valaisinpylvään piirustukset ovat Designmanuaalin liitteenä.

TYYLIALUEIDEN KUVAUS JA KALUSTEET

1. Linnareitti ja vanha Savonlinna

Alue 1 on Olavinlinnan lähiympäristöä. Alueeseen kuuluu myös Savonlinnan eteläinen puistoalue, jota korostetaan juhlovana, historiallisena sisääntuloreitinä linnalle. Tyylinä näillä alueilla on linnan kiven ja raudan tyyli. Alueelle valittu valaisin on materiaaleiltaan ja teknologialtaan nykyaikainen. Alueen penkit ovat samat kuin muualla ydinkeskustassa. Tällä alueelle penkin puuosat kuultokäsitellään, mikä tuo penkkiin lämmينhenkisyyttä ja materiaalin tuntua. Pienarkkitehtuurissa toistuu pintamateriaalina puu, mielellään vaakasuuntaisena ja kuultokäsiteltynä. Runko-osissa käytetään terästä.

Myös keskustan ulkopuolisissa historiallisissa kohteissa, esim. Kerimäen puukirkon ympäristössä voidaan suosia 1. tyyliä hyödyntäen ratkaisuja.

2. Ydinkeskustan vanha Savonlinna -henki

Savonlinnan sydämenä on tori, matkustajasatama ja ranta-alueet. Alueen tyylin lähteenä on Linnan kadun säilyneet puutalokorttelit. Tyyli ei ole vanhaa kopioiva, vaan soveltaa uusia aiheita vanhaan ympäristöön soveltuvalla tavalla. Alueen sisään rajautuu koko keskustan ydinalue. Vanha tyyli näkyy runsaassa puumateriaalin käytössä pienarkkitehtuurissa sekä Savonlinnaan suunnitellussa kaarimuodossa, joka liitetään Olavinkadun valaisimiin, keskustan opasteisiin ja soveltaen myös pienarkkitehtuuriin, esimerkiksi kannakkeina katoksiin. Kaarimuoto luo pikkukaupungin lämmينhenkisyyttä ja koristeellisuutta. Kalusteissa ja valaisimissa runkomateriaalina on teräs. Istuimissa käytetään maalattua puuta. Pienarkkitehtuurissa vaakasuuntainen, peittomaalattu puu toistuu pintamateriaalina ja runko-osissa teräs.

3. Olavinkadun, aseman ja Savolan moderni ilme

Olavinkatu ja aseman ympäristö varustetaan ilmeeltään moderniksi ostos- ja kahvilakaduksi. Samaan uuteen tyyliin liitetään myös Savolan alue. Pääkatujakson ilme on nykyaikainen. Katutilaa rajaavat korkeat Savonlinnan omat valaisinpylväät. Pylväisiin ripustetaan tapahtumien aikaan banderolleja tai juhlaa laistusta. Katupinta on luonnonkivilaattaa. Kalusteet ovat selkeälinjaisia ja kestäviä. Penkkien peittomaalattut puupinnat ovat kestäviä ja helposti siistittäviä. Pienarkkitehtuurissa toistuu pintamateriaalina puu, mielellään vaakasuuntaisena ja peittomaalattuna, runko-osissa teräs.

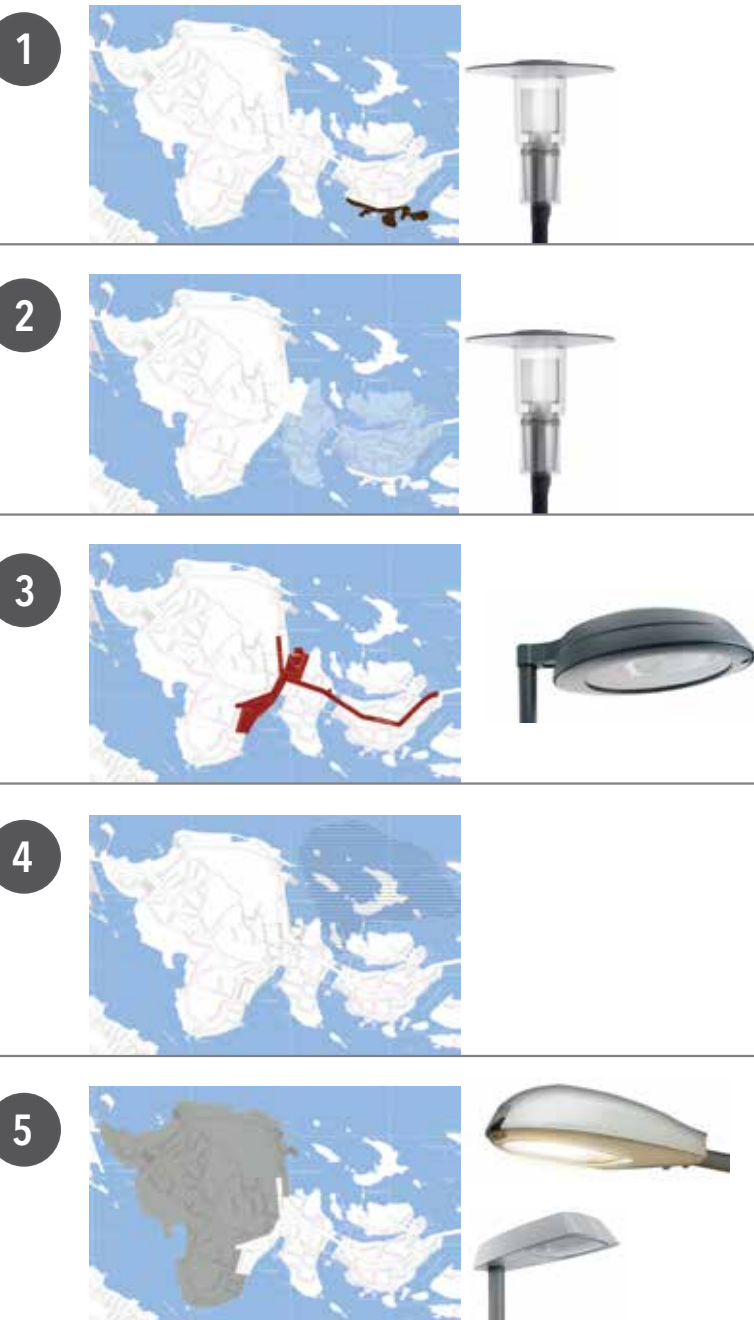
4. Luonnonmukaiset alueet

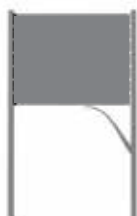
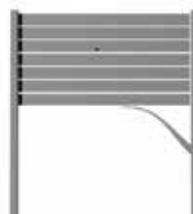
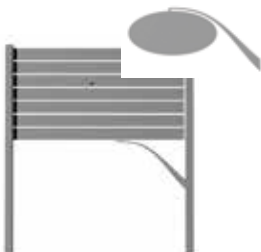
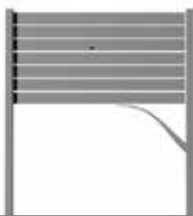
Sulosaaren, Verkkoisaaren ja Vääräsaaren alueilla on keskustan tuntumassa laajat virkistysalueet. Alueilla jatketaan valkoisten ristikkokaiteiden perinnettä. Kalustevalikoima on sama kuin muualla keskustassa. Reittien valaisimien valo lankeaa myös ympäröivään kasvillisuuteen.

5. Keskustan muut alueet ja ydinkeskustan ulkopuoliset alueet

Laitaatsalmen ja Kyrönsalmen väliin jääville muille alueille annetaan suositus perusmallisista katuvalaisimista. Myös roska-astiat ja penkit ovat vaatimattomampaa mallia.

Myös Savonlinnan ydinkeskustan ulkopuolella, kuten Kerimäellä, Punkaharjulla ja Savonrannalla käytetään pääsääntöisesti tyyliä hyödyntäen ratkaisuja.

SAVONLINNAN VÄRIT

Savonlinnan keskustan väri-ilme muodostuu 1900-luvun alun puuarkkitehtuurin maalattujen pintojen perinnevärisävystä, viisikymmenluvun rapattujen pintojen vaaleista maanläheisistä sävyistä sekä uudemman arkkitehtuurin lähes valkoisista rappauspinnoista ja toisaalta tiilen eri sävyistä. Paikallisena värinä on vanhan kasinorakennuksen punaruskea sävy RAL 8007, jota on käytetty keskustan puupinnoissa penkeissä sekä Haapasalmen kevyen liikenteen sillassa.

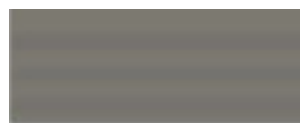
Olavinlinnan pihan, Martti Talvelan puistotien ja Erik Laxmannin puistotien sekä Linnankadun metallin väri on musta. Puupylväät ovat Linnankadulla poppelinharmaat. Rantareitillä pienarkkitehtuuri ja puiset valaisinpylväät on kuultokäsittely tummiksi ja varusteiden puulajiksi suositellaan kestäväää tammea.

Ydinalueella puuosat ovat peittomaalattuja. Värisävynä rakennetussa ympäristössä, kuten Olavinkadulla, on harmaa RAL 7026, puistoissa punaruskea RAL 8007. Värit sopivat sekä vanhaan että nykyaikaiseen ympäristöön. Metallin väri on edelleen musta. Olavinlinnan puistoalueilla voidaan penkeissä käyttää myös tummaa kuultokäsittelyä.

Pinnoitteissa kävelypainotteisessa keskustassa hallitsee vaalean harmaa luonnonkivi.

Alueen 5 pääkaduilla ja puistoissa noudatetaan keskustan väriskaalaa. Muualla alueella 5 voidaan käyttää teräskalusteissa myös kuumasinkittyä pintaa.

Värikartta

Poppelinharmaa kuultokäsittely, Linnankadun puupylväät.

Tumma kuultokäsittely, pienarkkitehtuuri ja puiset valaisinpylväät.

RAL 9011, musta teräksen väri, vyöhyke 1, teräsosat kalusteissa ja valaisinpylväät.

RAL 7026, harmaa, maalatut kalusteet.

RAL 8007, punaruskea, puistojen puukalusteet.

Kuumasinkitty pinta.

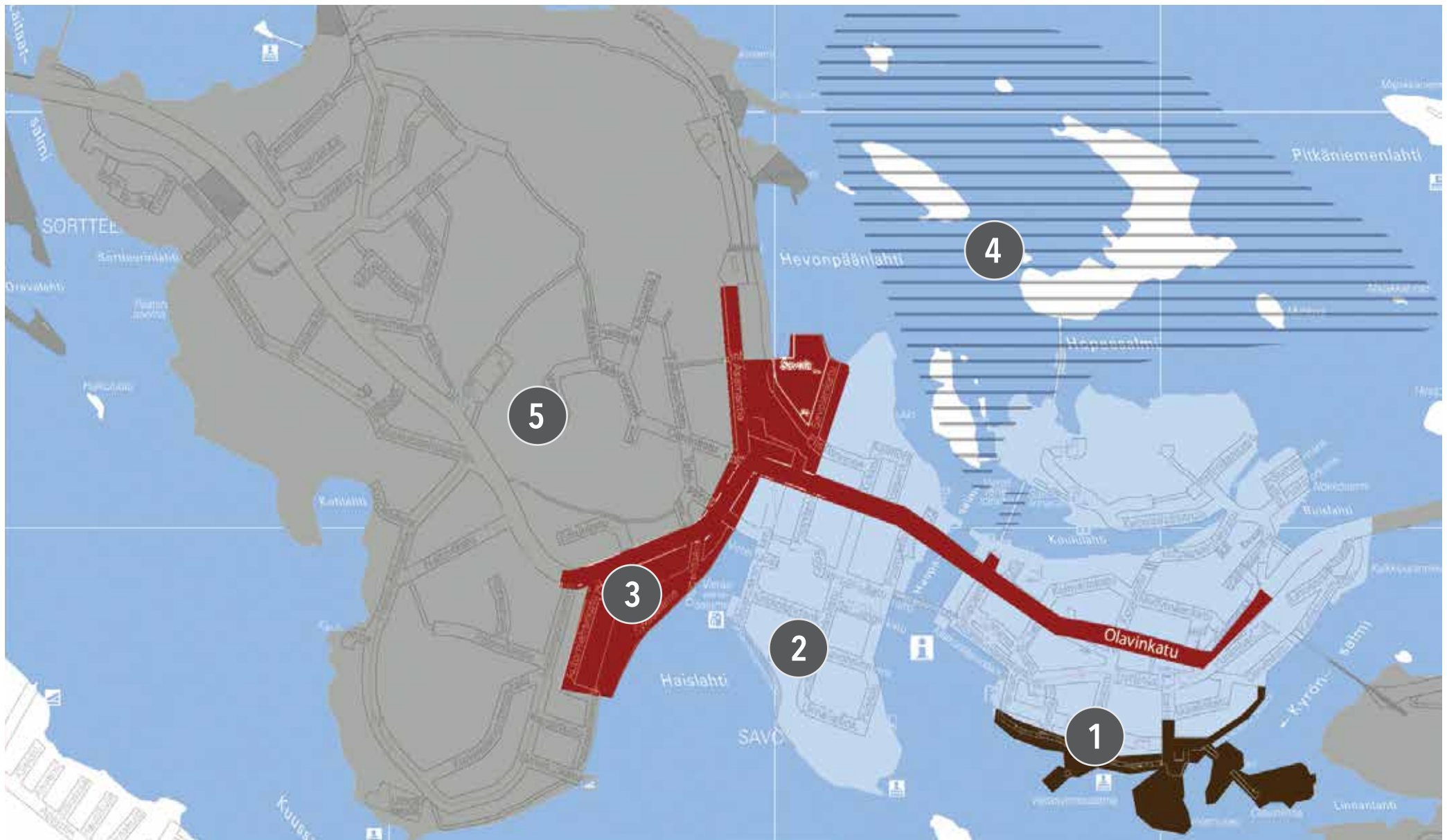
Luonnonkivi grafiitin harmaa, lohkottu, esteettömissä kohteissa ristipäähakattu pinta.

Luonnonkivi musta, lohkottu, esteettömissä kohteissa ristipäähakattu pinta.

Betonikivi, harmaa.

1

Kulkupinnat: harmaa ja musta, luonnonkivi sekaväri
Teräs: RAL 9011, musta
Puu: Linnankadun puupylväät: poppelinharmaa
 Penkit: RAL 7026 tai RAL 8007 tai tumma kuultokäsittely

2

Kulkupinnat: harmaa ja musta
Teräs: RAL 7026 tumma harmaa
Puu: RAL 8007 peittomaalattu
Torin puupylväät: tumma kuultokäsittely
Siltojen kaiteet: teräs: RAL 7026 tai kuumasinkitty pinta, puu: RAL 8007

3

Kulkupinnat: pintakäsittely harmaa ja musta
Teräs: RAL 7026 tumma harmaa
Puu: peittomaalattu RAL 7026 tumma harmaa
Siltojen kaiteet: teräs: RAL 7026 tai kuumasinkitty pinta, puu: RAL 8007

4

Kulkupinnat: harmaa, rajauksissa luonnonkivi sekaväri
Teräs: RAL 7026 tumma harmaa,
Puu: peittomaalattu RAL 8007
Siltojen kaiteet: valkoinen ristikkokaide

5

Kulkupinnat: harmaa, musta
Katukalusteet: teräs ja puu:
 RAL 7026 tumma harmaa
Pääkatujen valaisimet: RAL 7026 tumma harmaa
Asuntokatuja valaisimet: kuumasinkitty teräs

VIHERRAKENTEET

Nykytila

Savonlinnan keskustan kaupunkikuvalle antaa omaleimaisuutta sitä ympäröivä vesistö ja Olavinlinnan ympäristö rantapuistoineen. Kaupungin pohjoisosan luonnonmukaiset saarekkeet muodostavat yhdessä keskustan puistojen ja rantareitin kanssa tärkeän osan kaupungin vihreästä vyöhykkeestä. Katunäkymissä erityisiä savonlinnalaisia kaupunkikuvan tunnusmerkkejä ovat rakennusten väleistä kurkistelevat muutamat kookkaat puut, kesäkukkaistutukset, puistojen vanhat puut nurmialueiden sekä rantaa linjaavat hopeapajut.

Savonlinnan keskustan kaupunkikuvassa puilla on merkittävä osa. Niitä tulee lisätä, ylläpitää ja uudistaa jatkuvasti. Puiden luomaa viherilmettä täydennetään pienimittakaavaisemmalla istutuksella, muistaen vuodenaikojen vaihtelun hyödyntäminen kaupunkikuvassa. Runsaat kesäkukkaistutukset luovat keskustalle viihtyisän ja vetoimaisen ilmeen.

Tulevaisuuden periaatteet

Katutilojen rajaamiseen suositetaan ensisijaisesti puita. Ydinkeskustan katutilaan istutetaan pensaita vain tehokasta rajaamista tai näkösuojaa vaativiin paikkoihin, kuten pysäköintialueille. Katuun rajautuvilla pensasalueilla käytetään lisäksi istutusten suoja-aitaa, nk. Kaken kaidetta (s.37). Pensaiden kasvilajivalinnoissa suositellaan talvivihreän käytön lisäämistä. Kukkivien kasvien värimaailmaa suunnitellaan kausittain yhtenäiseksi. Lisäksi eri tapahtumien aikaan väriloistoa voidaan lisätä kausikasveilla. Keskustan kaiken kasvillisuuden hoitoon varataan riittävästi resursseja, jotta yleisilme säilyy siistinä ja edustavana.

Keskustan katualueiden kasvillisuus

Savonlinnan keskustan vihreyttä lisätään kaupunkiympäristön kasvuolosuhteita kestäväillä lehtipuilla. Istutuksissa suositaan yhtenäisten kujanteiden muodostamista. Lajeiksi valitaan puistolehmus, vuorijalava tai pihlaja. Kovien pintojen ympäröimä puu istutetaan kantavaan kasvualustaan, joka mahdollistaa pinnoitteen painumattomuuden samalla kun se luo taimelle paremmat kasvuolosuhteet. Kantavan kasvualustan tilavuus on oltava riittävä (25m³). Kasvualustaan lisätään aina ilmastus- ja huoltoputket. Istutettavan puuntaimen rungon ympärysmittaan tulee olla vähintään 12-20 cm lajista riippuen. Taimi suojataan kovilla pinnoilla Savonlinnan katukalustesarjaan kuuluvalla maaritiällä ja rungonsuojalla. Katupuuistutusten lisäksi vihreyttä lisätään uusilla laadukkailla pensas- ja kausikasvi-istutuksilla. Pensasryhmiä sijoitetaan raja-alueille suojaistutuksiksi ja kulkua ohjaamaan sekä vihreyttämään tärkeitä kohtaamispaikkoja. Kauniisti kukkivien

kausikasvien käyttöä suositellaan jatkossakin erityisesti maavaraisissa istutuksissa ja siltojen reunoilla. Maavaraisissa ryhmissä kausikasvit tarvitsevat vähemmän hoitoa ja kasvuolosuhteet ovat paremmat. Istutuksille on suositeltavaa asentaa altakastelujärjestelmät ja lisätä kasvualustaan Terracottem maanparannusainetta. Savonlinnan katukalustesarjaan kuuluvia istutusastioita voidaan harkitusti sijoittaa torialueelle ja Olavinkadulle.

Pysäköintialueiden vihreyttämiseen tulee kiinnittää myös erityistä huomiota. Lajisto on matalampaa, katuolosuhteita kestävä, selkeälinjaista ja pystykasvuista. Lajisuosituksena ovat koivu-, rinne- ja keijuangervo sekä kääpiövuorimänty. Näkemäalueilla käytetään maksimissaan 50 cm korkuisia pensaita. Suositeltavia maanpeittokasveja ovat lamoherukka ja seppelvarpu.

Olavinkadun modernin ilmeen pääpaino on pintamateriaalien muodostama avoimuus. Kasvillisuuden käyttö on harkittua. Puut muodostavat bulevardimaisen katutilan. Puulajeina suositaan säännöllisesti kasvavia puulajeja kuten ruotsinpihlajaa tai tarvittaessa leikkausta sietäviä puistolehmuksia. Pensaita voidaan istuttaa selkeästi rajattuihin ja suoralinjaisiin istutusalueisiin. Pensaina käytetään matalia tiheä- ja pystykasvuisia pensaita tai maanpeittopensaita. Vältetään usean eri lajin käyttöä.

Keskustan puistojen kasvillisuus

Puistojen vihreyttä ja tilanjakoa selkeytetään yhtenäisillä ryhmäistutuksilla. Puistoissa säilytetään kookkaat yksittäispuut ja puukujanteet. Kausikasvien käyttöä suositellaan. Pensaslajeiksi valitaan kotimaista kantaa olevia, kestäviä ja eri vuodenaikoja voimakkaasti korostavia lajeja kuten syreeni, sirotuomipihlaja, kuusamat, jasmikkeet ja hortensiat. Tärkeää on kuitenkin säilyttää puistoille tyypillinen avoimuus; laajat nurmipintaiset alueet ja kookkaat puut kuten vaahtera, lehmus ja vuorijalava. Kaupunkikuvalle erityisen tärkeitä puistonäkymät kuten puistoista avautuvat järvi- ja linnanäkymät pidetään avoimina.

Julkisen ja yksityisen tilan raja-alueet

Tonteille ja avoimille tonttirajoille suositellaan istutettavaksi pensasaidanteita tai -ryhmiä. Olavinlinnan alueella istutusten tyyli on peräisin 1920-luvulta. Rantareittiin rajautuvien taloyhtiöiden aidanteissa käytetään tähän aikaan käytettyä lajistoa: syreeniä, jasmikkeita ja vanhoja pensasruusukantoja.

Suosituksset

Lajivalinnoissa pitäydytään Savonlinnassa hyvin viihtyviin, alueelle tyypillisiin kasvilajeihin ja -lajikkeisiin. Istutuksissa pyritään käyttämään suuria taimikokoja, jotka muodostavat nopeasti vihreän kokonaisilmeen. Taimikoko: puut rym 12-20 cm, pensaat 40-60 cm, maanpeitepensaat 30-50 cm, perennat astiataimi.

Aihe	Lajisuositukset	Kasvualustasuositukset	Muuta
Katupuut Pensaat Maanpeittopensaat Havupensaat	Puistolehmus, pihlaja Koivu-, rinne- ja keijuangervo Seppelvarpu, lamoherukka Kääpiövuorimänty	Kantava kasvualusta 25m3 (kovat pinnat) Yhtenäinen kasvualusta, istutusalue 80x80 cm/ puu Yhtenäinen kasvualusta, pensaat, istutusalue 60x60cm/pensas	Runkosuoja ja kovilla pinnoilla juuristoritilä. Kantavaan kasvualustaan lisätään ilmastus- ja huoltoputket.
Olavinkadun puut Pensaat Maanpeittopensaat Havupensaat	Ruotsinpihlaja, puistolehmus Tummakeijuangervo Lamohietakirsikka Kääpiövuorimänty	Kantava kasvualusta 25m3 (kovat pinnat) Yhtenäinen kasvualusta, pensaat, istutusalue 60x60cm/pensas	Runkosuoja ja juuristoritilä. Kantavaan kasvualustaan lisätään ilmastus- ja huoltoputket.
Puistopuut Pensaat Maanpeittopensaat Muu kasvillisuus (keskustan puistot)	Vaahtera, puistolehmus, koivu, rannan hopeapajut Syreeni, sirotuomipihlaja, kuusamat, jasmikkeet ja hortensiat Seppelvarpu, tuivio Perennat, kesäkukat, sipulikasvit	Yhtenäinen kasvualusta, istutusalue 80x80 cm/ puu Yhtenäinen kasvualusta, pensaat, istutusalue 60x60cm/pensas Yhtenäinen kasvualusta, perennat, istutusalue 40x40cm/pensas	Kausikasvi- ja perennaistutukset keskitetään isoiksi ryhmiksi. Perennojen sekaan istutetaan aina sipuli- kasveja. Altakastelujärjestelmä ja suoja-aita "Kaken kaide" suositeltavaa.
Tori ja matkustajasataman puut Muu kasvillisuus	Vuorijalava Perennat, kesäkukat, sipulikasvit	Kantava kasvualusta 25m3 (kovat pinnat) Yhtenäinen kasvualusta, perennat, istutusalue 40x40cm/pensas	Kausikasvi- ja perennaistutukset keskitetään isoiksi ryhmiksi. Perennojen sekaan istutetaan aina sipuli- kasveja. Altakastelujärjestelmä suositeltavaa.
Julkisen ja yksityisen tilan raja-alueiden pensaat	Syreenit, jasmikkeet ja vanhoja pensas- ruusukantoja	Yhtenäinen kasvualusta, pensaat, istutusalue 60x60cm/pensas	

PINTAMATERIAALIT JA -RAKENTEET

Kaupunkikuvassa rakennusten julkisivut ovat merkittävinyä muodostava tekijä, jota kulkupintojen tulee hienovaraisesti täydentää. Myös pintamateriaalien merkitys kaupunkikuvaa muodostavana elementtinä on merkittävä. Materiaalivalinta, ladontamallit ja värisävyt ovat tarkoin harkittavia osatekijöitä kokonaisuudessa. Pinnoitteiden muodostama struktuuri, värisävyjen yhdistelmä sekä pintojen pysyminen kunnossa ja kauniina ovat tärkeitä laatutekijöitä, joita tulee harkita suhteessa materiaalien kustannuksiin. Kalliimpi, pitkäikäinen, uudestaan käyttöön sopiva ja kauniisti vanheneva materiaali (esim. luonnonkivi) on pitkällä aikavälillä edullisempi valinta kuin huomattavasti halvempi, mutta huonommin kulutusta kestävä materiaali (esim. betonikivi).

Keskeisille kävelypainotteisille ydinalueille, tori- ja matkustajasatama-alueelle sekä Olavinkadulle, suositellaan kaupunkikuvallisesti ja laadullisesti kaikkein korkeatasoisinta pintamateriaalia, pääasiassa luonnonkivipintoja. Ympäröivälle keskusta-alueelle suositellaan hieman vaatimattomampaa valikoimaa: asfalttia yhdistellään betoni- ja luonnonkiven kanssa. Olavinlinnan lähiympäristössä materiaalit ovat laadukkaita luonnonkivipintoja ja tukevat vahvasti vanhaan historialliseen tyyliin.

Pinnoitteiden suunnitteluohjeet:

InfraRYL 2006

Kunnallisteknisten töiden yleinen työselitys
Luonnonkivirakenteiden suunnitteluohje 2000
Esteettömän rakentamisen ohjeet (SuRaKu)

*Savonlinnan
keskustan nykyisiä
laadukkaita
pinnoitteita.*

Pinnoitteet tyylivyöhykkeellä 1

Tavoitteena on säilyttää ja korostaa linnaympäristön vanhaa tyyliä. Materiaaleiksi valitaan laadukkaita ja kestäviä pinnoitteita. Alueella käytetään vain luonnonkiveä.

Katualueilla jatketaan nykyisen nupukivipinnoitteen käyttöä. Kävelykaistoilla esteettömän kulun ohjausta jatketaan vaalean harmailla graniittikivilaatoilla ja nupukiven yhdistelmällä. Vaihtoehtona suositellaan esteettömän reitin kiveämistä pintakäsitellyillä nupukivillä. Valaisinten ja roska-astioiden liittäminen muihin pintoihin tehdään mustilla graniittisilla mosaiikkinoppakivillä, jotka asennetaan maakostean betoniin.

Noppakivi musta 50 X 50 mm.

Esteetön kävelytie:
graniittilaatta 415 X 205 mm.

Graniittireunakivi, harmaa 200 mm.

Sekavärinen nupukivi 275 X 135 mm.

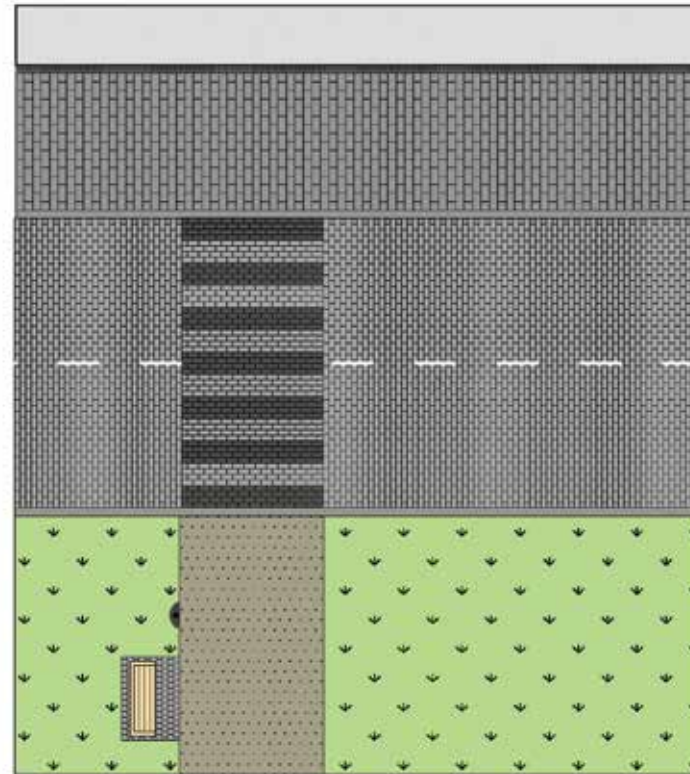
Suojatie:
valkoinen ja musta noppakivi 135 X 135 mm.

Graniittireunakivi, harmaa 200 mm.

Puistoväylällä kivituhkapinnoite.
Puistoväylän rajausta: lattateräs tai nupukivi.

Valaisimen ja roska-astian ympäristön viimeistely:
noppakivi 50 x 50 mm.

Penkin alue: nupukivi sekavärinen 140 x 140 mm, tiililadonta.

Pinnoitteet tyylivyöhykkeellä 2

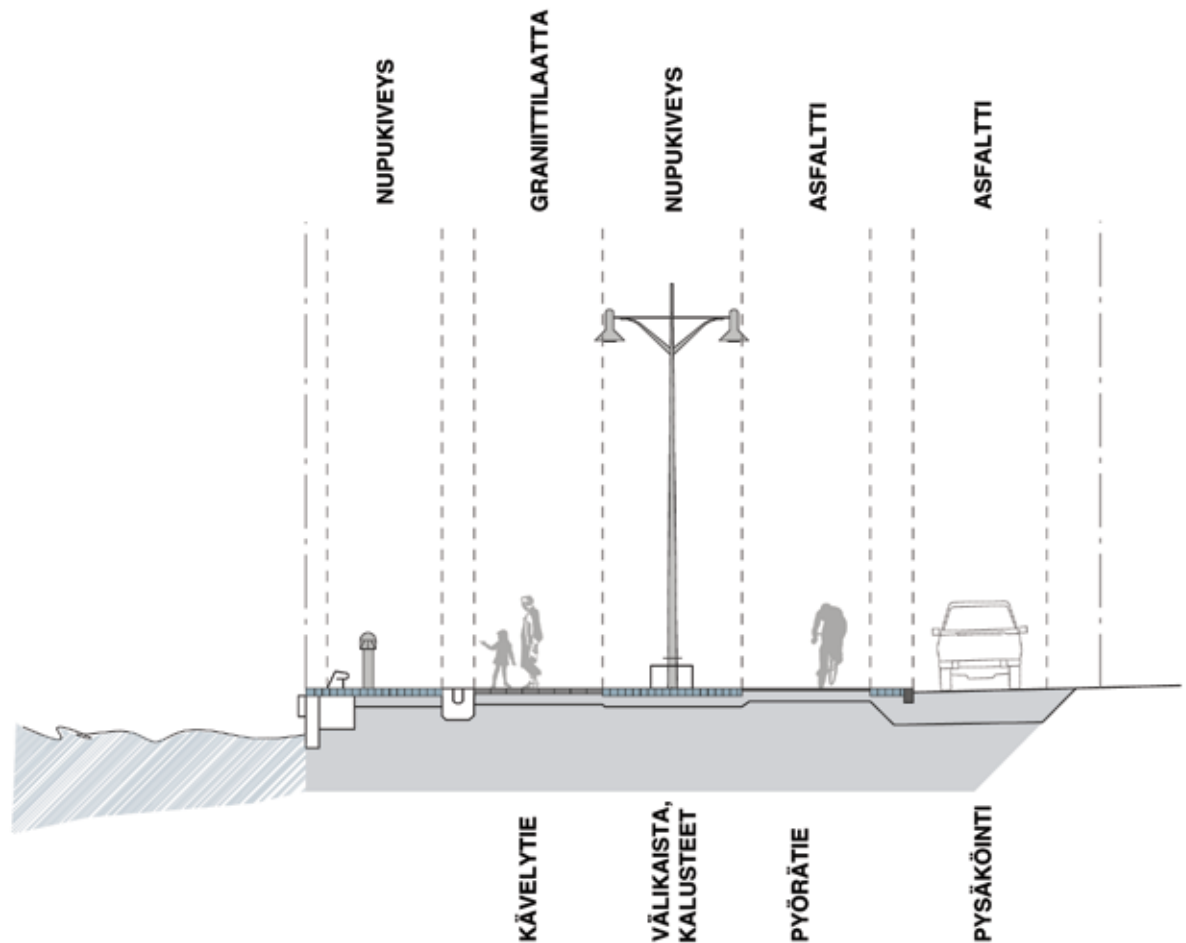
Tavoitteena on käyttää keskeisillä kävelypainotteisilla alueilla kuten matkustajasatamassa ja torilla kaupunkikuvallisesti ja laadullisesti korkeatasoisempia pintamateriaaleja. Kiveyksissä käytetään pääsääntöisesti luononkiveä. Kävelyalueilla pyritään täysin esteettömään ympäristöön.

Muilla alueilla asfalttia yhdistetään betoni- ja noppakiven kanssa esimerkiksi kiviraitoina tai kevyen liikenteen väylän ja ajotien väliin ladottavalla betoni- tai noppakivikaisalla.

Kivetylle kaistalle voidaan istuttaa puurivi tai sijoittaa valaisimet. Tyylivyöhykkeen 2 kiviladonnat ovat tyyliiltään selkeitä, esimerkiksi tiili- tai 1/3-ladontaa. Värisävyinä suositaan harmaata ja mustaa. Kaikki pinnat ovat selkeästi rajattuja ja viimeistelyjä. Bussipysäkkien kiveys toteutetaan esteettömänä SURAKU ohjeita noudattaen.

Keskusta-alueen kevyen liikenteen väylälle suositellaan betoni- ja noppakiven käyttöä asfaltin kanssa.

Havainnepoikkileikkaus matkustajasataman pinnoitteiden ja katuvihreän alueista.

Perusratkaisu

Noppakivi 50 X 50 mm.

Betonikivi, musta, tai asfaltti.

Graniittireunakivi, harmaa 200 mm.

Noppakivi, lohkopintainen,
harmaa tai musta 155 X 155 mm.
Graniittireunakivi, harmaa 200 mm.

Asfaltti.

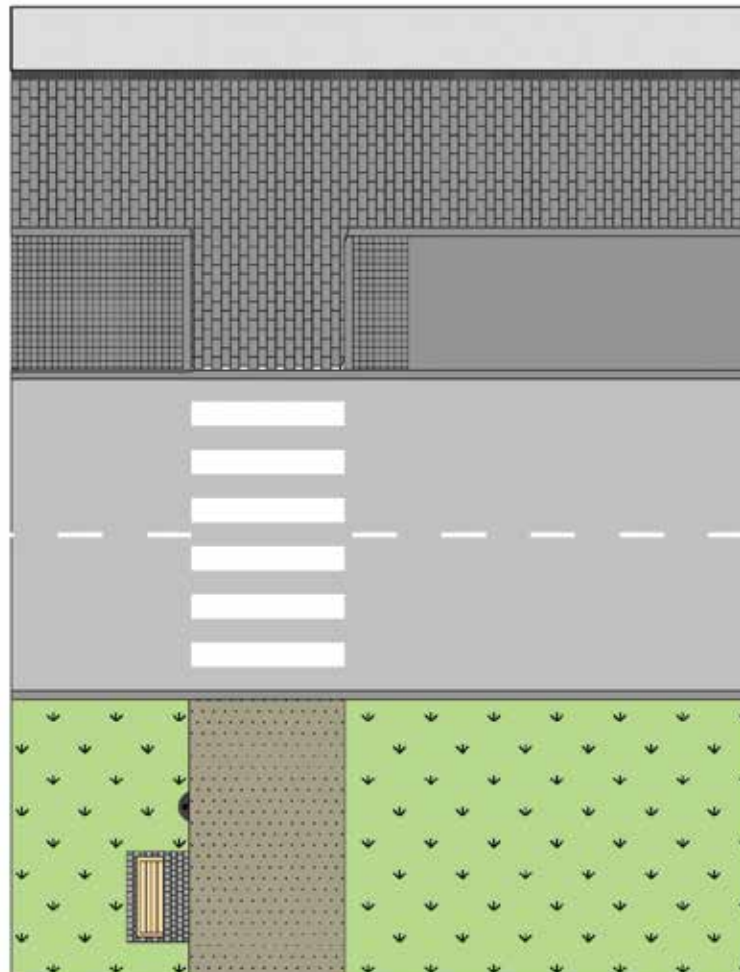
Maalattu suojatie.

Graniittireunakivi, harmaa 200 mm.

Puistoväylillä kivituhkapinnoite.
Puistoväylän rajausta: lattaterästä tai nupukiviä.

Valaisimen ja roska-astian ympäristön viimeistely: noppakivi 50 x 50 mm.

Penkin alue: nupukivi sekavärinen
140 x 140 mm, tiililadonta.

Torin ja matkustajasataman alue

Perustarkaisusta poiketen alueella käytetään luonnonkiveä seuraavissa kohteissa:

Kävelytiellä nupukivi 140 X 140 mm.

Suojatie: valkoinen ja musta noppakivi
135 X 135 mm.

Pinnoitteet tyylivyöhykkeellä 3

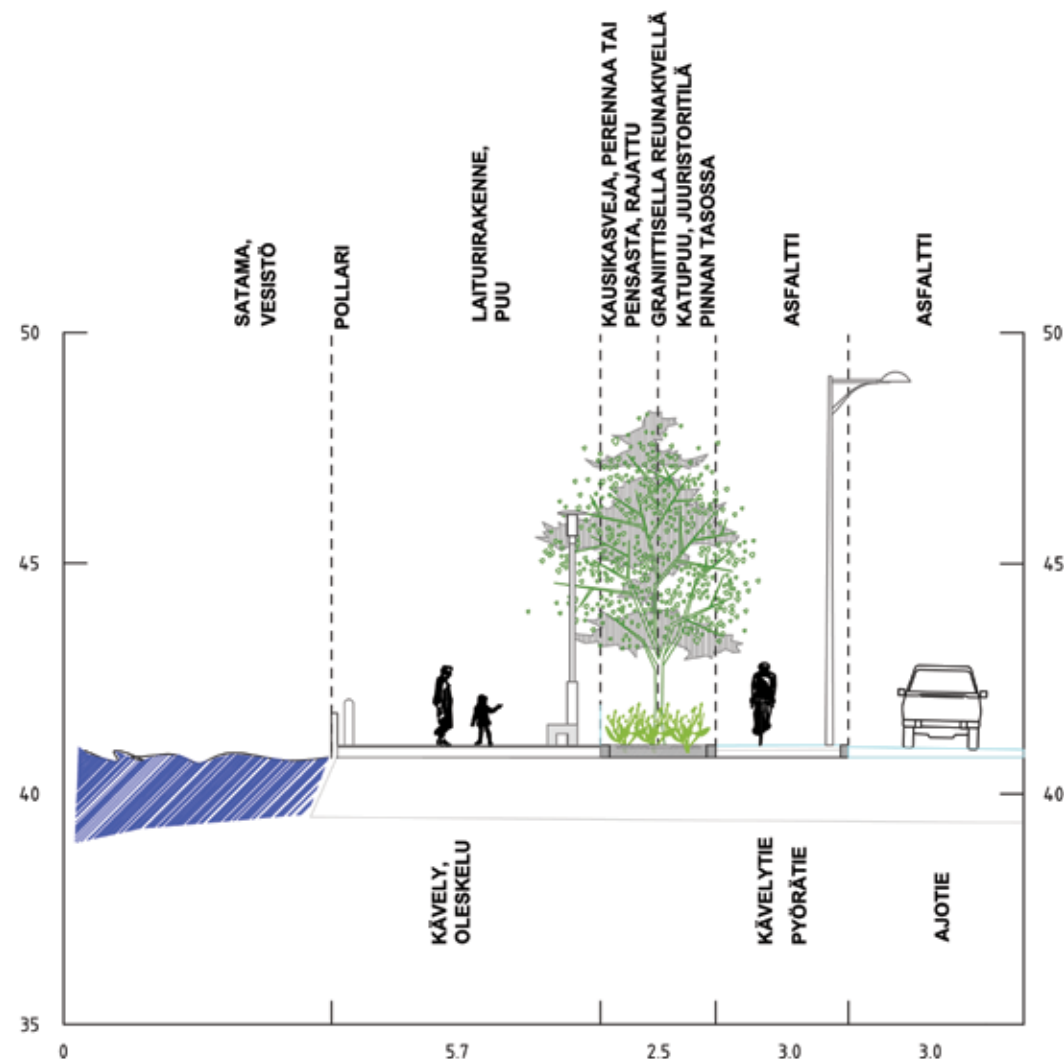
Tavoitteena on muodostaa Olavinkadusta kaupunkikuvallisesti moderni bulevardimainen pääkatu. Ajotilan kavennuksella ja mittakaavan pienentämisellä pyritään kadusta luomaan tunnelmallinen nykyistä kävelypainoitteisempi ostos- ja kahvilakatu. Pinnoitteina käytetään pääsääntöisesti luonnonkiveä. Ajotiet ovat asfaltoituja. Poikkeuksena keskeisimmät ostosalueet, joiden ajotiet suositellaan kivettävän luonnonkivillä.

Kävelyalueen pintamateriaaliksi suositellaan harmaita pintakäsiteltyjä suorakaiteen muotoisia graniittilaattoja. Keskeisimmän ostosalueen ulkopuolella luonnonkivilaatat voidaan korvata betonikivilaatoilla. Tilojen jakajana ja tehosteena käytetään tummemman harmaita (esim. grafiitin harmaa) tai harmaita noppakiviä. Kiviladonnassa käytetään 1/3-ladontaa tai tiililadontaa. Olavinkadun länsipuolella käytetään roomalaista ladontaa luonnonkivilaatoilla tai betonikivilaatoilla toteutettuna.

Uudessa Savonlinnatyylissä luonnonkivilaattaa yhdistetään nupu- ja noppakiviveyksien kanssa

Havainnepoikkileikkaus matkustajasataman pinnoitteiden ja katuvihreän alueista.

Kivipinnoitteet, esimerkki toteutuksesta

Noppakivi 50 X 50 mm.

Graniittilaatta, harmaa,
ristipäähakattu 415 X 205 mm, 1/3
ladonta.

Graniittireunakivi, harmaa 200 mm.

Ajotien perusratkaisuna on asfaltti,
keskeisimmällä ostosalueella mus-
ta tai tumman harmaa nupukivi
275 X 135 mm.

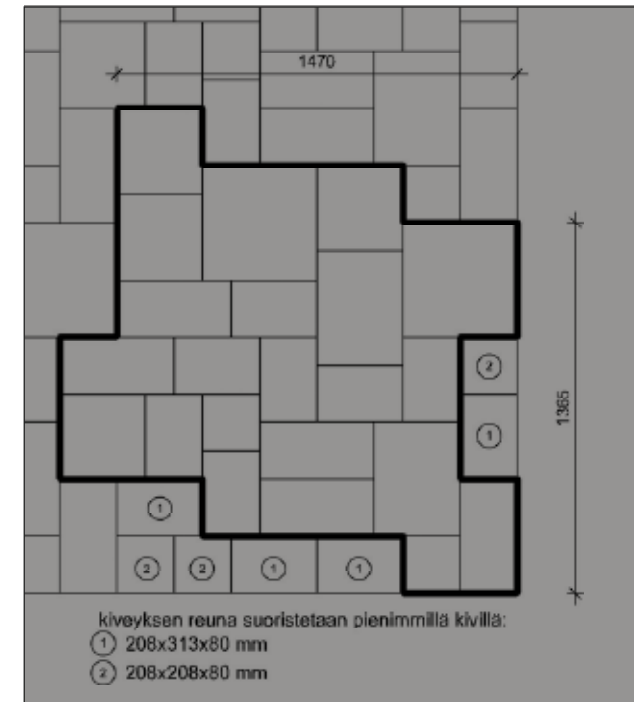
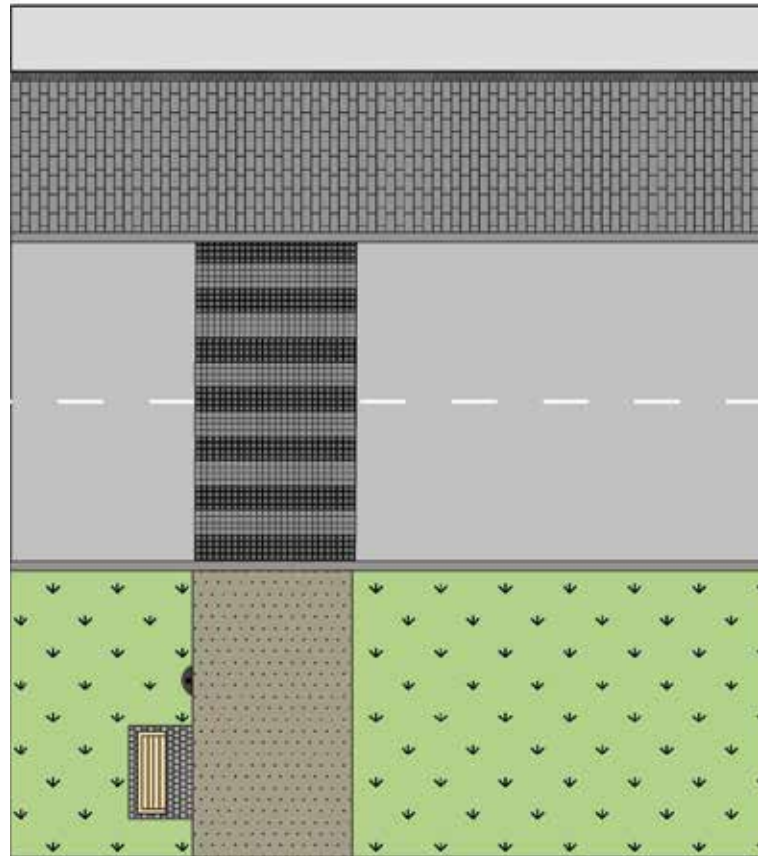
Suojatie:
valkoinen ja musta noppakivi 135
X 135 mm.

Graniittireunakivi, harmaa 200 mm.

Puistoväylällä kivituhkapinnoite.
Puistoväylän rajausta: lattateräs tai
nupukivi.

Valaisimen ja roska-astian ympäris-
tön viimeistely:
noppakivi 50 x 50 mm.

Penkin alue: nupukivi sekavärinen
140 x 140 mm, tiililadonta.

Olavinkadun länsiosassa luonnonkivi- tai betonilaatta,
208 X 208 X 80 mm, 313 X 208 X 80 mm, 313 X 313 X 80 mm,
418 X 418 X 80 mm, 418 X 313 X 80 mm, 418 X 208 X 80 mm,
roomalaiset kivet -ladonta.

Pinnoitteet tyylivöhykkeellä 4 ja 5

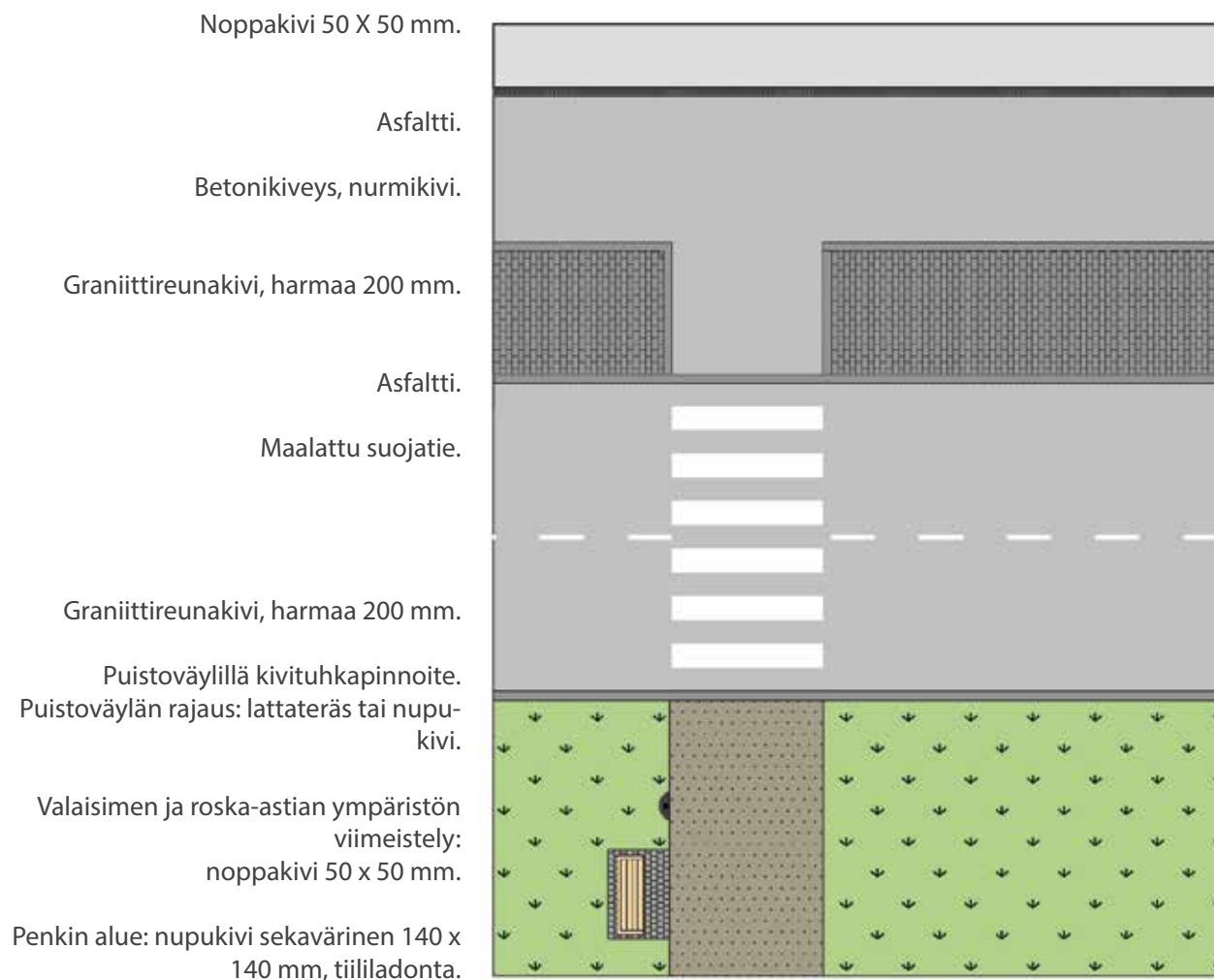
Alueen 4 virkistysalueiden reitistöt ovat kivituhkapintaisia ja levähdyspaikat kivettyjä.

Alueella 5 pinnoitteena käytetään pääsääntöisesti asfalttia. Betonikiveystä käytetään laajemmin keskeisillä paikoilla ja kevyen liikenteen reiteillä esimerkiksi raitoina. Lisäksi nurmikiven (tuotteet: golfkivi tai vihernappula) käyttöä suositellaan.

Nurmikiveä voidaan käyttää keskusta-alueita ympäröivillä asuinalueilla.

Kivipinnoitteet, esimerkki toteutuksesta

Puistoväylillä kivituhkapinnoite.
Puistoväylän rajaus: lattateräs tai nupukivi.

Valaisimen ja roska-astian ympäristön viimeistely:
noppakivi 50 x 50 mm.

Penkin alue: nupukivi sekavärinen 140 x 140 mm,
tiililadonta.

SAVONLINNAN KALUSTEET JA VALAISIMET

Savonlinnan kalustekokonaisuus ilmentää kaupungin halua kehittyä viihtyisänä, nykyaikaisena kaupunkina. Designmanuaalin valikoimaa toteuttamalla Savonlinnan keskustaan luodaan yhtenäinen kalusteiden, valaisinten ja pienarkkitehtuurin tuotekokonaisuus.

Savonlinnaan on valittu kalusteita ja valaisimia, jotka ovat tyyliältään selkeälinjaisia, yksinkertaisia ja nykyaikaisia. Kalusteet ovat pääasiassa valmismallistoista. Designmanuaalin vakiokatukalusteita ovat istutus- ja nurmialueiden kaiteet, kevyen liikenteen kaiteet, istutusastiat, runko- ja juurisuojat, valaisinpylväät, valaisimet, penkit, pollarit, roska-astiat ja pyörätelineet. Keskustaan tuodaan persoonallinen ilme Savonlinnaan suunnitellulla kaariaiheella, joka toistuu toistuu Olavinkadun valaisinpylvään varsissa sekä ydinkeskustan opasteviittojen ja liikkeiden kylttien muotoilussa. Lisäksi kaariaihe on liitettävissä keskustan pienarkkitehtuuriin esimerkiksi uimakoppien penkin muodoksi tai torikatosten kannatinrakenteeksi.

Seuraaville sivulle on tehty kooste Savonlinnan kalusteista. Kalustetyyli on nykyaikainen. Päävärinä on tumma harmaa, joka on nykyaikainen väri ja sopii sekä vanhoihin että uusiin ympäristöihin. Väri sitoo keskustan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Olavinlinnaa johtava puistoreitti sekä linnan ja maakuntamuseon ympäristöön on suositeltu historialliseen tyyliin sopiva nykyaikainen valaisin. Näiden alueiden värinä on musta sekä kuultokäsitelty tumma tai punaruskeksi maalattu puu.

Aidat ja kaiteet

Savonlinnan oma persoonallinen ilme näkyy kevyen liikenteen siltojen puisissa ristikkokaiteissa sekä istutus- ja nurmialueiden metallisissa kaiteessa. Uutta kaidemuotoilua kuvaa torin kupeeseen toteutettu uusi kevyen liikenteen silta.

Tulevaisuudessa käytetään puuristikkokaidetta kevyen liikenteen silloilla sekä Savonniemen kiertävällä kevyen liikenteen väylällä. Torin uuden sillan teräskaide on hyvä malli muille kevyen liikenteen silloille. Nurmialueiden ja istutusten suoja-aidaksi valitaan valmismalli, johon teetetään Savonlinnan perinteisen kaiteen mukainen tolpan pää.

Katusiltojen törmäyskaiteena suositetaan käytettäväksi Tiehallinnon tyyppikaidetta TIEH H2 sillankaide, 2 putki-johde, harva kaide.

Savonlinnan nykyiset aidat ja kaiteet ovat tyylikkäitä, laadukkaita ja sopivat hyvin paikalliseen tyyliin. Vasemmalla Olavinlinnaa johtava kevyen liikenteen silta, seuraavana paikallinen nurmi- ja istutusalueiden erikoiskaide. Kaksi oikeanpuoleista kuvaa ovat Haapasalmen kevyen liikenteen sillalta.

Pollarit

Pollareita käytetään ajonestona tarvittavissa kohteissa. Mallina on istutusalueen kaiteen tolppa, joka on kehitetty niin kutsutusta "Kaiken kaiteesta".

Pollari, esimerkkimalli Nord, Haveno Oy.

Nurmialueiden ja istutusten suoja-aidaksi valitaan valmismalli, johon on teetetty Savonlinnan perinteisen kaiteen mukainen tolpan pää. Esimerkkimallina on Nord-aita, Haveno Oy.

Istutusastiat

Istutusastioita käytetään kaikkien vuodenaikojen kausi-istuksiin. Istutusastioiden malli on ruukkumainen, muotoilu noudattaa keskustan tyylialueiden periaatetta. Vyöhykkeillä 1 ja 2 käytetään ruukkumaista mallia, vyöhykkeelle 3 on valittu suoralinjainen, moderni malli. Istutusastiat tulee olla varustettavissa altakastelujärjestelmin. Istutusastioiden valinnassa tulee huomioida materiaalin säänkestävyys ja siistinä pysyminen. Istutusastian korkeus on vähintään 700 mm, halkaisija noin 1000 mm tai enemmän.

Liikkeille suositellaan vastaavan tyyliä ruukkuja. Vyöhykkeillä I ja II käytetään terracottaruukkuja tai vastaavan näköisiä muovisia ruukkuja. Vyöhykkeellä 3 käytetään harmaan ja mustan sävyisiä teräs- tai betoniruukkuja.

Vyöhykkeen 3 istutusastia on malliltaan selkeän yksinkertainen.

Esimerkkimalli PATO Concrete urban Design. Materiaalina on lasikuituseos, joka kestää hyvin pakkasen ja kosteuden vaihtelua.

Vyöhykkeiden 1 ja 2 ruukut ovat terracotan värisiä.

Esimerkkimalli Rudus Béla Roma

Runko- ja juurisuojat

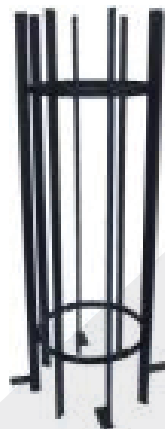
Koville pinnoille istutettavat puut varustetaan runko- ja juurisuojin. Savonlinnassa käytetään kahta mallia. Vyöhykkeelle 3 on valittu modernit, suoralinjaiset mallit. Muilla alueilla käytetään perinteisempiä malleja.

Tuotteet pintakäsitellään Savonlinnan värikartan mukaisesti.

Vyöhykkeellä 3 käytetään tyyliään selkeälinjaisia, moderneja malleja. Esimerkkinä on Betamet Oy:n runkosuoja ja maaritilä. Tuotekoko määritetään tilauksen yhteydessä.

Savonlinnan muilla aluilla runko- ja juurisuojan malli on kevyempi, mutta yhteensopiva vyöhykkeen 3 mallin kanssa. Esimerkkinä on Kehä-Tuote Oy:n juurisuoja NK 15 sekä runkosuoja RS 350m

Valaisimet, keskustan ydinalueet

Valo on erinomainen kaupungin ominaispiirteitä ja kauneutta korostava elementti. Kaupunkikuvan korostaminen valolla on lisäksi helppo toteuttaa ja vaikutukseensa nähden investointi- ja käyttökustannuksiltaan edullista. Valon ja valaisinten ominaisuuksia, mittakaavallista vaikutusta, tehoa ja väriä voidaan tehokkaasti hyödyntää kaupunkikuvan korostamisessa sekä päivällä että pimeään aikaan.

Joulu- ja/tai talvisen teemavalaistuksen suhteen on tarpeellista tehdä suunnitelmat, johon liittyy sekä kaupungin että yksityisten toimijoiden osuudet. Näihin liittyvät ohjeistukset esitetään Designmanuaalissa seuraavien päivitysten yhteydessä.

Savonlinnan valaistuksessa kaupunkikuvallisesti tärkein alue on keskustan ydinalue; torin, matkustajasataman sekä Olavinkadun alueet. Tällä alueella käytetään kevyen liikenteen väylillä ja torilla lyhtymäistä, ilmeeltään modernia valaisinta pyöreään puupylvääseen asennettuna. Katuvalaisimeksi valitaan samaa tyyliin sopiva valaisin teräspylväässä.

Matkustajasataman ja torin laidoilla voidaan halutessa käyttää myös valaisinpollareita veden äärellä. Malliksi valitaan maahan upotettavaan betoniperustukseen asennettava pollarimalli, joka sopii valaisinsarjaan.

Lamppua valittaessa tärkeitä näkökulmia ovat energia-
tehokkuus, käyttöikä sekä ympäristön värien toistokyky. Keskustan erikoisalueella värien luonnollinen toistuminen on erityisen tärkeää. Ydinalueille suositetaan valon väriksi valkoista. Tämä tarkoittaa käytännössä monimetalli-, CosmoWhite- tai induktiolampun käyttöä. Olavinkadulle suositetaan CosmoWhite- tai induktiolamppuja, jotka ovat energiankäytöltään ja polttoiltaan pitkäikäisempiä kuin monimetalli.

Torilla, Linnankadulla ja Savonniemen kiertävällä kevyen liikenteen reitillä käytetään modernia lyhtymäistä valaisinta teräskartioon asennettuna.

*Malliesimerkit
CitySpirit Modern, Philips Oy
Nyhavn, Lous Poulsen
pyöreään teräskartioon asennettuna.*

*Olavinkadulla ja Satamapuis-
tonkadulla käytetään modernia
katuvalaisinta. Valaisimet asen-
taan Savonlinnaan suunniteltuun
erikoispylvääseen.*

Malliesimerkit Citysoul, Philips Oy.

*Keskusta-alueen pollarin hahmo on
suora.*

*Malliesimerkit
Waterfront, Louis Poulsen
Bega, Elektrioskandia*

*Erik Laxmannin ja Martti Talve-
lan puistotiellä, Kasinosaarella
sekä sinne johtavalla sillalla
käytetään uudenaikaisella va-
laistustekniikalla varustettua,
tyyliltään romanttisempaa
valaisinmallia. Valaisimen mate-
riaalien laadutaso on laadukas.*

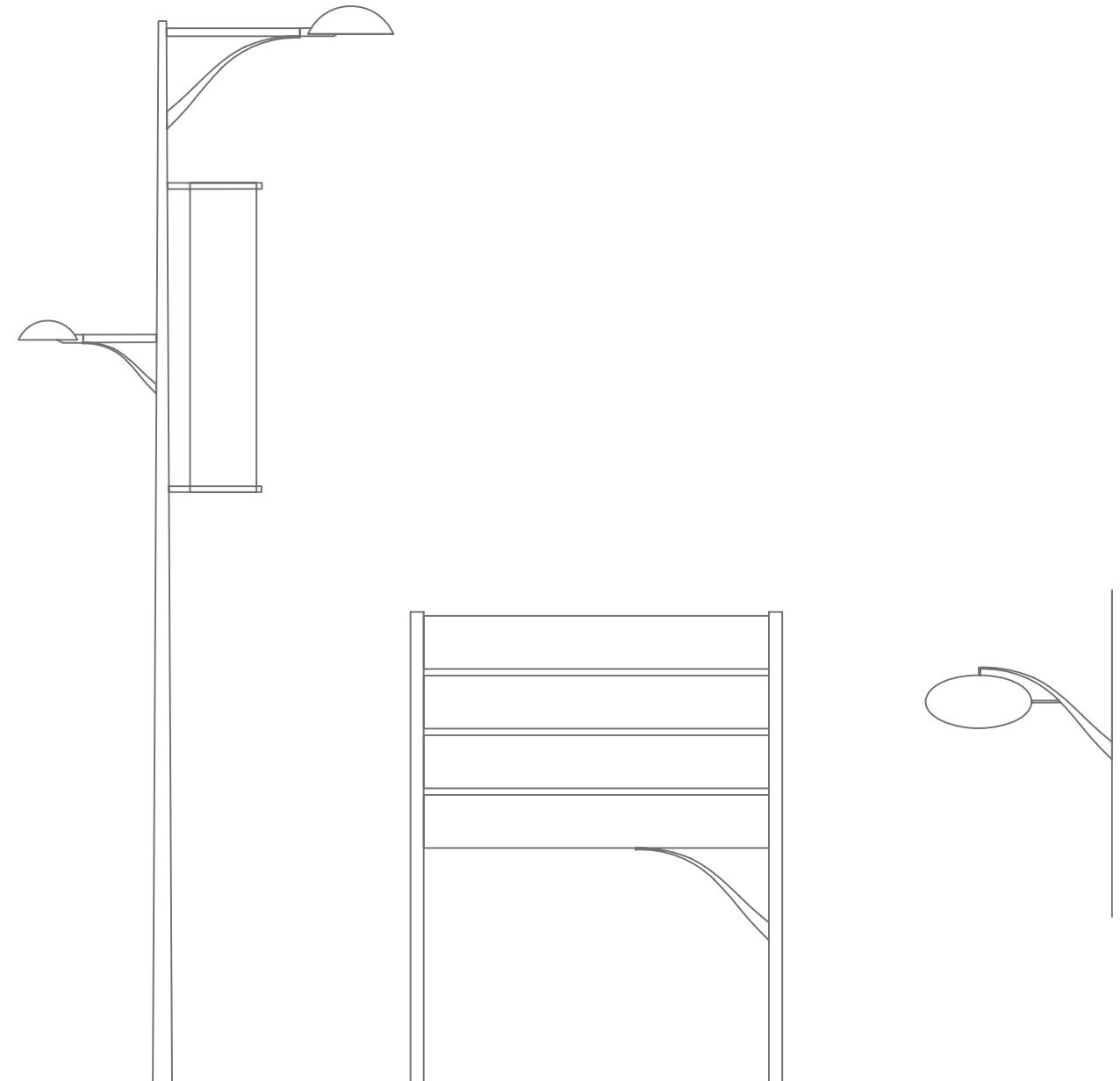
*Malliesimerkki Cityspirit Classic,
Philips Oy.*

Olavinkadun ja matkustajasataman valaisinpylväs

Olavinkadulle suunnitellussa pylväässä käytetään valaisimena Philips Oy:n Citysoul -valaisimia. Pylvään mitoitus on esitetty liitteessä 1. Piirustukset on saatavissa Savonlinnan kaupunkisuunnitteluyksiköstä.

Samaa valaisinpylvästä käytetään Satamapuistonkadun katuvalaisimena. Tällöin pylvään korkeus on 8m ja siinä on valaisin vain kadun puolella. Järven puolella kevyen liikenteen väylällä käytetään CitySpirit Modern -valaisinta.

Savonlinnan katuvalaisinpylväiden ja opasteiden persoonallinen malli luo kaupunkiin omaa ilmettä.

Valaisimet, keskustan muut alueet

Ydinalueen ulkopuolella käytetään jo nykyisin käytössä olevia laadukkaita, mutta edullisia peruskatuvalaisimia. Samojen mallien käyttöä jatketaan, jotta kaupunkikuva säilyy yhtenäisenä.

Pääkaduilla käytetään Mistral -valaisinta kartiopylvääseen asennettuna. Pylvään pintakäsittelynä on kuumasinkitys ja jauhemaalalaus. Muilla kaduilla pylväät ovat kuumasinkittyjä kartiopylväitä. Kevyen liikenteen väylien pylväiden pintakäsittely määritetään kohdekohtaisesti väylän laatutasosta riippuen. Uusilla korkeatasoisilla alueilla suositetaan maalatun pylvään käyttöä.

STRHL:in Mistral on katujen valaisin, pokkeuksena Olavinkatu ja matkustajasatama.

Asennuskorkeus 8-10 m.

Koffer2 (Philips Oy) on alueiden 2, 3 ja 5 asuntokatuja ja kevyen liikenteen väylien yleisvalaisin. Asennuskorkeus 5-8 m.

Pollarivalaisimena esimerkiksi Fagerhultin Mega-/Mini-Blinker tai vastaava.

Penkit

Keskustan penkkimalleiksi valitaan valmiskalusteet, jotka ovat tyyliältään uudenaikaisia ja sopivat sekä vanhoille että uusille alueille. Penkkien valinnassa huomioidaan kansallisen SuRaKu -ohjeiston esteettömyyssuosituksiset ja ergonomiset suositukset.

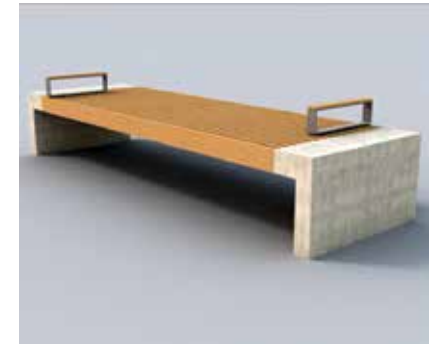
Penkkien mitoitusohjeet ovat:

- istuinkorkeus 460 - 480 mm
- penkissä tulee aina olla selkänoja ja vähintään yksi käsinoja
- istuimen kallistuskulma on vähintään 1° ja korkeintaan 3°
- penkin jalat eivät saa ulottua istuimen etupuolen yli

Yleisimmin käytetty penkkimalli on ilmeeltään kevyt. Penkissä on teräsjalat ja poikittainen vaakarimoitus. Vaakarimoitus yhdistää penkit pienarkkitehtuurin tyyliin.

Poikkeuksena tähän ovat matkustajasataman alueen penkit. Tälle alueelle valitaan valmismalli, jossa ei ole selkänojaa, jolloin näkymä järvelle säilyy avoimena ja kevyen liikenteen alueen laitutunnelma korostuu.

Valittuja penkkimalleja voidaan käyttää sekä upotettuun betonilaattaan pultattuina että irtonaisina. Pääperiaate on se, että puistoalueilla penkit pyritään kiinnittämään paikoilleen eikä niitä kerätä talveksi pois.

Savonlinnan matkustajasataman penkkimalli on suoralinjainen ja laiturihenkeä korostava. Penkki on selkänojaton, jolloin näkymä järvelle säilyy avoimena. Penkkiin on liitettävissä käsinojat. Istuimen materiaali on öljytty tammi.

Esimerkkimallit Paxa, Nola Ab.

Puuha Group Oy, 001001 Penkki

Puuha Group Oy, 001002 Penkki

Peruspenkki

Puistoissa käytetään Boulevard 000657-16 penkkiä, Lappset Oy.

Roska-astiat

Ydinkeskustan roska-astiana käytetään valmiskalustetta, jonka vetoisuus on noin 100L. Roska-astian suuaukon tulee olla niin suuri, että pizzalaatikat mahtuvat sisään.

Muilla alueilla sekä ahtaissa katutiloissa käytetään myös pylvääseen asennettavaa pienempää, noin 100L ja 200L roska-astiaa. Syväkeräyssäiliönä käytetään esim. Molokin mallia.

Vyöhykkeelle 1 suositetaan vanhaan tyyliin sopivaa roska-astiaa. Esimerkkinä Lassila & Tikanoja City 100L vaakunalla. Väri musta.

Lassila&Tikanoja City 200L

Lassila&Tikanoja City 100L.

Vyöhykkeen 3 syväkeräysastiassa on teräksinen ilme, muualla astian ilmettä pehmennetään esimerkiksi puuverhouksella. Esimerkkinä CityKita, Molok Oy.

Pyörätelineet

Pyörätelineiksi valitaan vakiomallit. Vyöhykkeillä 1 ja 3 käytetään peittomaalattua tai ruostumattomasta teräksestä valmistettua pyörätelinettä. Mallin tulee olla yksinkertainen ja hilitty. Mallia voidaan tarkentaa alueiden muun suunnittelun edetessä. Mallisuositukseen on annettu sekä korkea, runkolukitukseen sopiva malli että perinteinen, mutta tyyliältään viimeistelty teline. Jälkimmäistä suositetaan vyöhykkeelle 1. Korkea teline sopii myös pyöräpysäköintialueille.

Vyöhykkeillä 1 ja 3 pyöräteline on peittomaalattu tai ruostumattomasta terästä. Esimerkkimallit Indico, Ecosir ja Park, Lappset Oy.

Esimerkkimalli Park Bågen, Lappset Oy.

Vyöhykkeillä 3, 4 ja 5 käytetään kevyttä perusmallista pyörätelinettä. Materiaalina kuumasinkitty teräs. Esimerkkimalli 108, Lehtovuori Oy.

Terassit

Ulkoterassit tuovat elämää kaupunkikuvaan. Katutilaan levittäytyvä kahvila- ja ravintolatoiminnan sijoittamisessa ja kalustuksessa noudatetaan yhteisiä pelisääntöjä.

Ulkoterassin perustaminen edellyttää kaupungin luvan, joka haetaan rakennusvalvonnasta. Terassikalusteet tulee hyväksyttää kaupunkisuunnitteluyksikössä.

Terassikalustuksen tyyli noudattaa alueen kalustetyyliä. Vanhan Savonlinnatyylin alueilla I ja II käytetään koristeellisia, vanhaan tyyliin sopivia kalusteita. Terassien pinta on ruskeaa puuta tai puukomposiittia (esim. Twinson). Alueella III kalusteet ovat tyyliiltään nykyaikaisen yksinkertaisia. Terassien pinta on tumman harmaata puuta tai mustaa puukomposiittia

(esim. Twinson). Istuimien materiaaliksi suositetaan puuta, rungon materiaaliksi terästä. Kalustukseen ja terassin aitaukseen annetaan tässä ohjeessa esimerkkikalusteita. Yrittäjä voi valita kalusteensa tämän sivun kalusteista tai valita lähelle niiden tyyliä olevat vastaavat tuotteet.

Ulkoterassia ei tarvitse aidata Linnankadun alueella. Muilla alueilla terassit rajataan. Rakennetuilla terassilavoilla käytetään puisia kaiteita. Katualueelle tuotavat terassikalusteet rajataan kadusta teräksillä aitotolpilla, joiden välissä on köysi.

Tarkennetut ohjeet terassien suunnitteluun löytyvät Savonlinnan liikejulkisivujen suunnittelukäsikirjasta.

Linnankadun miljööseen sopii kevyet, romanttiset terassikalusteet. Esimerkkimallit: pöytä: Uppsala, tuolit Classic Stol no 1 ja Classic Stol no 2. Byarums Bruk Ab.

Torin ja matkustajasataman sekä Olavinkadun terasseille sopii yksinkertainen, puu- tai teräspintainen pöytä. Esimerkkimalli Latte, Nola Ab.

Torin ja matkustajasataman ympäristöön sopii kevyt, puuistumella varustettu terassikalusto. Tuolien lankkutynnyrimäinen tyyli sopii sataman puisiin risteilylaivoihin. Esimerkkimallisto Barrel, Nola Ab.

Ydinkeskustan terassien rajaamiseen käytetään yksinkertaisen tyylikästä kalustesarjaa. Esimerkkimallisto on valettua alumiinia ja saatavissa eri väreihin maalattuna. Malliston nimi on Up, Nola Ab.

Shop Frontit

Ensisijaisesti tyyllivöhykkeillä 1 ja 3, mutta myös muilla vyöhykkeillä kaupunkikuvan laatua voidaan parantaa huomattavasti noudattamalla tiettyjä periaatteita liikkeiden kaupallisten julkisivujen käsittelyssä. Tarkoitus on saavuttaa pienillä toimenpiteillä ja valinnoilla tyylikkyyttä ja laadukasta ulkonäköä.

Vastuu liikkeiden julkisivujen ulkonäöstä on luonnollisesti yrittäjällä, mutta intressi ja hyöty ovat yhteiset. Huolitelluista näyteikkunoista syntyy positiivinen kierre - tyylikkää shop frontit tuovat liikkeelle lisää asiakkaita ja parantavat kaupunkikuvaa - parempi kaupunkikuva houkuttelee ihmisiä viihtymään kaduilla - tämä lisää taas

potentiaalisten asiakkaiden määrää kaikille liikkeille. Tulevaisuudessa voi olla viisasta käynnistää kaupungin ja kaupallisten toimijoiden yhteinen hanke, joka lisää shop fronteihin liittyvää osaamista ja synergian avulla luo mahdollisuuden toimia kustannustehokkaasti shop frontien parantamishankkeissa.

Yksi tärkeimmistä keinoista shop frontien parantamiseksi on valaistuksen laatu, määrä ja suuntaus - huolellinen valaistussuunnittelu, joka tuo liikkeen vahvuudet kauniisti ja houkuttelevasti esille. Liikkeen näyteikkunan käsittely on toinen tehokas keino. Yleensä sisustuksen esiin jättävä ikkunan käsittely houkuttelee paremmin poikkeamaan

kuin umpeen teipattu ikkuna. Ulos näkyvän sisustuksen siisteys, esteettisyys ja laadukas sommittelu on kolmas tärkeä keino. Neljäntenä on julkisivun ulkopuolen laitteet, varusteet ja rakenteet, kuten valomainos, mahdolliset mainostelineet tai muut standit sekä mainosviestinnän tapa. Hyvä typografia ja sommittelu (graafinen ilme) näyttelee tässä suurta osaa.

Tarkennetut ohjeet liikejulkisivujen suunnitteluun löytyvät Savonlinnan liikejulkisivujen suunnittelukäsikirjasta.

Kaksi katukuvaa yhtenäistävää shopfront-vaihtoehtoa Savonlinnaan. Molemmissa Savonlinnan värikarttaan sopivat yhtenäiset viininpunaiset markiisit (sävy NCS S 6030-R10B). Ylemmässä (1.) näyteikkunan alaosaan peittää tummaksi käsitelty teräslevy, alemmassa (2.) näyteikkuna ulottuu lähes kadun pintaan asti. Liikkeen teksti ja tunnus sijoitetaan takaavalaistavan opaalimuovilaatikon pintaan tarrakirjaimin. Tekstilaatikon ulkosivut ovat teräsverhoillut ja peittomaalatut. Olavinkadun kauppakadulle sopivat myös katupintaan valokuviona valonheittimellä heijastetut liiketunnukset.

Kuva nykytilanteesta

1. Puoli-ikkuna vaihtoehto

2. Kokolasinen vaihtoehto

Ulkomainoslaitteet ja A-standit

Keskustan kaupalliseen luonteeseen liittyy kadun kulki-
jaan kohdistuva mainonta. Mainonta on sallittua katuti-
lassa, puistoihin mainoslaitteita ei saa sijoittaa. Mainon-
nan tulee noudattaa julkisessa katutilassa reunaehtoja,
jotta siitä ei muodostu kulkua estävä ja kaupunkikuvaa
kohtuuttomasti rasittava visuaalinen häiriö.

Kaikkien ulkomainontaan liittyvien laitteiden väri on
tumma harmaa RAL 7026, Granite Grey, jota käytetään
keskustan maalatuissa kalusteissa.

Ulkomainoslaitteiden maksimikoko katumainostauluissa
1250 x 1700 mm. Tällöin laite ei peitä liiaksi kaupunki-
kuvallista näkymää. Ulkomainoslaitteen muoto valitaan
mainosyrittäjän vakiomalleista yhteistyössä Savonlinnan
kaupungin kanssa.

Katutilan mainonnan periaatteena tulee olla selkeän ja
kaikkia palvelevan kulkutilan pysyminen avoimena kul-
kuesteistä sekä liikenneturvallisuus. Ulkomainoslaitteet
sijoitetaan 1 m etäisyydelle ajoradan reunasta. Jalkakäy-
tävälle tulee jäädä 2,5 m vapaata tilaa. Yhdistetyllä jalka-
käytävä-pyörätiellä vapaa tila tulee olla 3 m. Liikenteen
näkyvien säilyttämiseksi ulkomainoslaitteet tulee sijoit-
taa kulkusuunnassa vähintään 25 m etäisyydelle kulku-
suuntaan nähden seuraavasta suojatiestä tai risteyksestä.
Ulkomainoslaitteen etäisyys puusta on 2,5 m. Laitteiden
välinen matka tulee olla minimissään 25 m.

Liikekohtaiset mainokset sijoitetaan rakennusten julkisi-
vun viereen varusteluvyöhykkeelle, jonka leveys on 1 m
rakennuksen seinästä. Katutilaan sijoitettavien A-standi-
en, tulee olla siistejä ja mahdollisimman kauniita. A-stan-
dien väri on RAL 7026, Granite Grey tai vastaava tumma
harmaa.

Olavinkadun, matkustajasataman ja Linnankadun va-
laisinpylväisiin voi ripustaa banderolleja. Banderolleja
käytetään tapahtumamainontaan. Banderollin mainos-
pinnan koko on 500 x 3000 mm. Banderollimainontaan
haetaan kampanjakohtainen lupa kaupungilta.

**Lisää ohjeita A-standien suunnitteluun löytyy Savon-
linnan liikejulkisivujen suunnittelukäsikirjasta.**

Liikekohtaiset nimikyltit ja kohdeopasteet

Opastusvarustus ilmentää katukalusteiden ohella kaupungin vireää ja omanarvontuntevaa julkiskuvaa. Savonlinnassa on nykyisin käytössä erityyppisiä opasteita, joten tyyli on hyvä tehdä yhtenäiseksi. Opastukseen yhtenäisyyttä luovia ominaisuuksia ovat opasteen muotoilu, värit ja materiaalit. Tällä hetkellä osassa kaupungin opasteita on metallista valmistettuja opasteita. Pohjaväri on musta ja teksti on valkoisella.

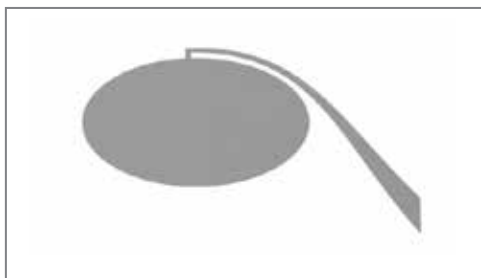
Savonlinnan uudet opasteet on suunniteltu olemassa oleviin kyltteihin pohjautuen. Opasteeseen on liitetty Savonlinnan tyyllitekiä, loiva kaari.

Liikenteenohjauksessa noudatetaan tiehallinnon ohjeistusta soveltaen rakenteet ilmeeltään Savonlinnan kaupunkiin sopeutuviksi. Portaaleina käytetään pyöreästä putkesta valmistettuja rakenteita. Keskustan portaalit suositetaan maalattavaksi värillä RAL 7026.

Keskusta-alueella käytetään pientä liikennemerkkikokoa ja liikennemerkkipylväät maalataan samalla sävyllä muiden teräsrakenteiden kanssa. Kävelyalueilla liikennemerkkien määrä minimoidaan ja kulkua ohjataan kaupungin sisäistä paikallisviitoitusta käyttäen.

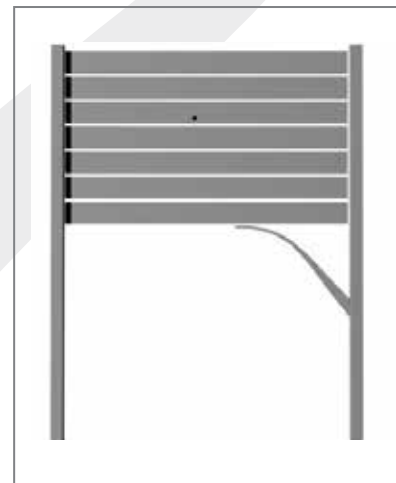
Opastuksen sijoituspaikat määritetään kohdekohtaisesti alueiden suunnittelun yhteydessä.

Lisää ohjeita liikekohtaisten nimikylttien ja kohdeopasteiden suunnitteluun löytyy Savonlinnan liikejulkisivujen suunnittelukäsikirjasta.

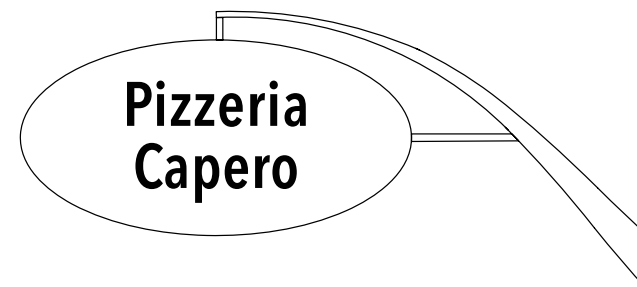
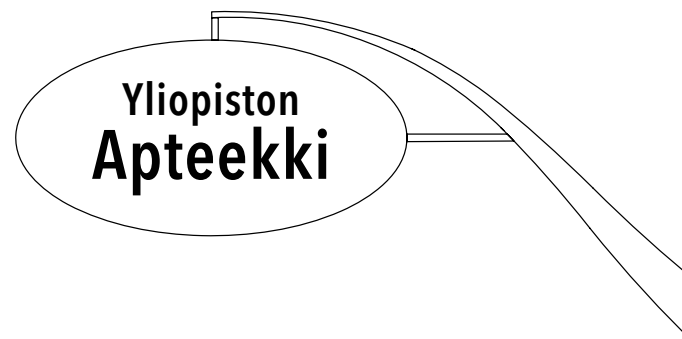
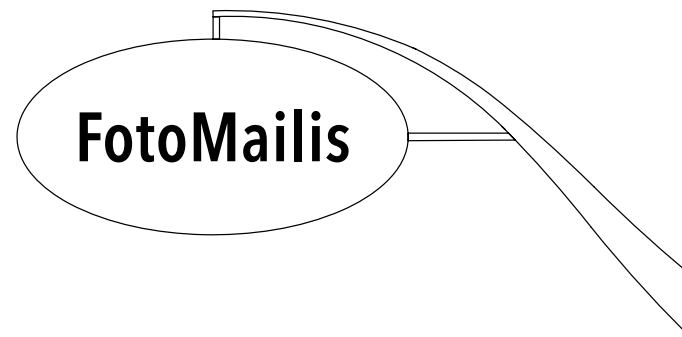
Linnankadun nykyiset liikeopasteissa on käytetty paljon ovaalin mallista kylttiä. Samasta muodosta on kehitetty tyyppimalli muualle keskustaan. Linnankadulla opasteet voivat olla tulevaisuudessaakin koristeellisempia, muualla käytetään perusmallia.

Keskusta-alueen kohdeopaste valmistetaan päämittakuvan mukaisesti. Opaste voidaan tilata valmismallina. Tällöin tilaukseen liitetään piirustus kaaresta. Toimittaja esimerkiksi Kilpiykköset, Savonlinna.

Kirjasintyyppi

Savonlinnan opasteiden kirjasintyyppi on Avenir Next. Kirjasinten käyttö kohdeopasteissa ja liikekohtaisissa nimikylteissä on esitetty liitteessä 2.

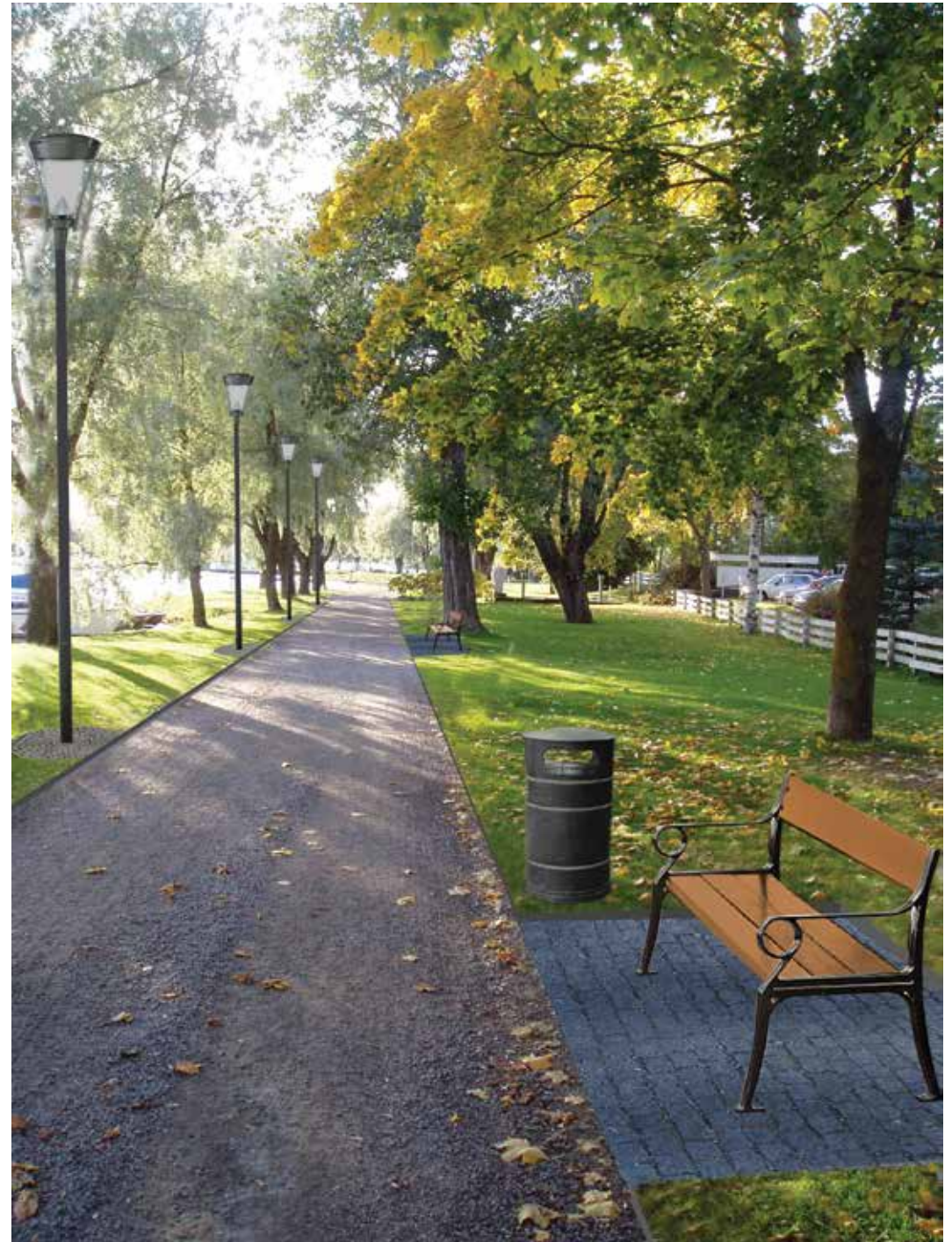

Vasemmalla näkymä Olavinkadulta keskustan itäpäästä nykytilassaan. Havainnekuvassa on esitetty uudistettu Olavinkadun "kauppakatu" katukahviloiheen, päällysteineen, valaisimineen ja kadunkalusteineen. Viininpunainen markiisien väri on pienarkkitehtuurin värikartasta.

Näkymä rannan puistotieltä nykytilassaan. Oikealla havainnekuva uudistetusta vyöhykkeen 1 katukalustamisperiaatteista penkkeineen, roska-astioineen, valaisimineen ja päällystyperiaatteineen.

PIENARKKITEHTUURIN PERIAATTEET

Pienarkkitehtuurilla tässä laatukäsikirjassa tarkoitetaan lähinnä torin ja matkustajasataman alueille sijoitettavia kiinteitä torirakennelmia, -kahviloita ja mahdollisia paviljonkirakennuksia terasseineen. Näiden lisäksi ohjeistetaan yleispiirteisesti myös ydinkeskustan muiden pienrakennusten tyyliä mukaan luettuina uimakopit, kioskit ym. pienrakennukset, jotka sijaitsevat lähinnä etelärannan puistoteiden lähiympäristössä.

Pienarkkitehtuurin nykytyylit

Tori ja matkustajasatama (tyylivöhyke 2, ydinkeskusta) sekä rantareitti torilta Olavinlinnalle (tyylivöhyke 1) ovat kesäturismin huippukohteita, joiden yhtenäisyyteen kannattaa panostaa.

Nykyisellään ydinkeskustaan ja etelärannalle sijoittuu tyyliltään ja toiminnoiltaan erityyppisiä pienrakennuksia, mm. jäätelö- ja kahvikioskeja, paviljonkeja terasseineen,

lipunmyynti-/vuokrauskioskeja, torikojuja, torikahviloita ja uimakoppeja. Tyylilajeista voidaan erottaa ympäröivään tai ajan arkkitehtuuriin liittyviä pienrakennuksia kuten funkistyylinen "Lippakioski" tai Seurahuoneen edustan postmoderni Cafe Torppa.

Uudempaa tyyliä edustavat mm. Olavinlinnan edustan info- ja jäätelökioskit vaakapuurimoituksineen sekä torin laidan kolme kalakioskia. Materiaalina pienrakennuksissa toistuu puu vaakasuuntaisena ja maalattuna sekä väriskaalassa maalatut vaaleansininen ja -harmaa, keltainen ja valkoinen sekä kuultokäsitelty ruskea tai tervanväri. Kattomuodot vaihtelevat erittäin jyrkistä pulpettikatoista kahdeksankulmaisiin tornikattoihin ja tasakattoihin.

Pienarkkitehtuurissa voi mahdollisuuksien mukaan soveltaa Savonlinnan liikejulkisivujen suunnittelukäsikirjan suunnitteluperiaatteita.

Savonlinnan uusimman tyylin mukaista pienarkkitehtuuria valokuvin.

Lähtökohtia tyyliille ja mittakaavalle

Työprosessissa ja työpajoissa esiin nousseita Savonlinnan vahvoja kaupunkikuvallisia teemoja sovelletaan lähtökohdiksi pienarkkitehtuuriin yhtenäiselle yleistyylille. Myös pienrakennusten nykytyylin toistuvia ja edustavimpia piirteitä voidaan pitää yhtenä lähtökohtana laatukäsikirjan pienarkkitehtuurille.

Pienrakennusten tyyliä yhdistäviksi piirteiksi ehdotetaan seuraavia:

- aidot ja laadukkaat materiaalit kuten puu ja teräs
- mittakaavassa ja sommittelussa pienipiirteisyys, kodikkuus ja ”pikkukaupunkimaisuus”
- muotokielessä selkeys, keveys ja sopiminen sekä vanhaan että uuteen ympäristöön
- sijoittelussa, suuntauksissa ja julkisivuissa järvinäkymien säilyttäminen ja ilmansuuntien ja tuulisuuden huomiointi (mm. terassien ja katoksien sijoittelussa)
- kaupunkikuvassa jo toistuvien Savonlinnalle ominaisten aiheiden ja materiaalien käytön jatkaminen kuten vaakarimoitettu puu, pulpettikatto, viininpunaiset kattopinnat, viittaukset satamatunnelmaan (sisävesilaivat ja laiturit) sekä uutena tässä laatukäsikirjassa esitellyn ”Savonlinna-kaaren” käyttö rakenteissa tai kangaskuoseissa.

Tyyliperiaatteiden soveltaminen

Mahdollisimman yhtenäisen kaupunkikuvan ja vahvan kadunkalustetyylin säilyttämiseksi periaatteena pienarkkitehtuurissa on, että se noudattelee mahdollisuuksien mukaan muiden kalusteiden ja varusteiden tyyliä väreissä, materiaaleissa ja pintakäsittelyissä. Tapauskohtaisesti voidaan harkita milloin pienrakennusten toivotaan olevan muuhun kadunkalustetyyliin sopivia, yleistä Savonlinnan tyyliä noudattavia, ja milloin taas on perusteltua sopeuttaa pienrakennukset ympäröivään arkkitehtuuriin esim. muotoaiheiltaan, väreiltään ja materiaaleiltaan.

Yllä vasemmalla: keltainen rapattu pienrakennus materiaaleineen ja väreineen on hyvä esimerkki ympäröivään arkkitehtuuriin sopivasta pienarkkitehtuurista.

Yllä oikealla: torin järven päädyn kiinteät kioskirakennelmat kannattaisi mahdollisen kunnostuksen yhteydessä avata osin järvelle ja näköalojen suuntaan.

Cafe Torpan järvenpuoleinen terassi on hyvä esimerkki pienimuotoisesta ja viihtyisästä terassista. Myös rakennuksen materiaalit sopivat Designmanuaalissa esitettyyn tyyliin vaakasuuntaisine puurimoihin ja kuultokäsittelyineen.

Tyylivälyhyke 1

Etelärannan puistotiestä ja linnan ympäristöstä muodostuvalla vyöhykkeellä pienrakennuksia ovat uimakopit ja jäätelökioskit sekä ravintoloiden terassikojut.

Vyöhykkeellä 1 pienrakennusten puuosat käsitellään penkkien tavoin kuultokäsittelyllä ruskeiksi tai tervanvärisiksi ja teräsosat mustiksi tai tummanharmaiksi. Julkisissa suositaan puista vaakarimoitusta. Kioskirakennuksissa voidaan mahdollisuuksien mukaan käyttää Savonlinna-kaarta tukikaarena sekä ikkunoissa pyöreää "laivanikkunamaista" muotoa. Kattomuotona suositaan pulpettikattoa ja kattokulmana käytetään väliä 10-15%. Kattomateriaaliksi suositellaan pelti- tai huopakattoa käsiteltynä tumman viininpunaiseksi. Räystästen pituutena käytetään vähintään 500-600 mm.

Tyylivälyhyke 2

Ydinkeskustan torin ja matkustajasataman alueilla pienrakennuksia ovat kahvila- ja jäätelökioskit, paviljonkirakennukset mahdollisine terasseineen, sataman mahdolliset lipunmyynti- ja infokioskit sekä toriin liittyvät kiinteät pienrakennukset.

Vyöhykkeellä 2 pienrakennukset toistavat vyöhykkeen 1 materiaaleja eli vaakapuurimoitus kuultokäsittelyllä ruskeiksi tai tervanvärisiksi sekä teräsosat käsiteltynä tummanharmaiksi. Kioskirakennuksissa ja torikojuissa voidaan mahdollisuuksien mukaan käyttää Savonlinna-kaarta tukikaarena sekä ikkunoissa pyöreää "laivanikkunamaista" muotoa. Kioskien kattomuotona suositaan pulpettikattoa ja kattokulmana käytetään väliä 10-15%. Kattomateriaalina mieluiten pelti- tai huopakatto käsiteltynä tumman viininpunaiseksi ja räystästen pituutena käytetään vähintään 500-600 mm. Laajoissa lasipinnoissa voidaan harkita hiekkapuhallettujen kuviointien käyttöä

näkösuoja ja tunnelman luoja. Mahdolliset markiisit, suojapeitteet tai telttakatokset voidaan toteuttaa sääkestävälle suojapeitetyyppiselle materiaalille tumman viininpunaisina ja printtauttaa niihin haluttaessa nk. Savonlinna- kuosi (kts. oheinen värikartta).

Näkymät järvelle sekä etelään että länteen ovat erityisen tärkeitä torilta ja matkustajasatamavyöhykkeeltä. Tämä tulee huomioida suuremmissa rakennuskokonaisuuksissa, kuten Seurahuoneen edustalle mahdollisesti sijoituvassa paviljonkirakennuksessa sekä torin uudistuvissa kahvilarakennuksissa. Näkymiä voidaan avata esim. rakennusten järvinäkymän suunnassa kapeina rakennusmassoilla, laajoilla lasipinnoilla läpi rakennusten järven suuntaan sekä pilkkomalla suuret rakennuskokonaisuudet pienempiin osiin, joiden väleistä näkyy järvelle.

Rakennusten mittakaavan pitäminen pienipiirteisenä mm. massojen pilkkomisella osiin sekä detaljoinnilla on tärkeää "pikkukaupunkimaisen" tunnelman säilyttämisessä. Terassien sää- ja näkösuoja voidaan käyttää puisia kuultokäsitteltyjä pergolarakenteita köynnöksineen tai markiiseja ja telttakatoksia, sävytettyinä mielellään viininpunaisella. Terassien sijoituksessa huomioidaan näkymien lisäksi ilmansuunnat ja tuulisuus suosimalla aurinkoisia tai puolivarjoisia sekä tuulensuojaisia paikkoja. Tarvittaessa tuulensuojia voidaan toteuttaa laadukkaasti teräsrakentein lasista.

Torin kiinteissä pienrakennuksissa voidaan niiden uusin yhteydessä siirtyä yhtenäisempään linjaan mm. värisävyissä - ruskea kuultokäsittelty puu, tummanharmaat teräsosat, tumman viininpunaiset kattopinnat sekä materiaaleissa - vaaka puurimoitus, pelti- tai huopakatot, sirot teräsrakenteet, viininpunaiseksi (ja haluttaessa Savonlinna-kuosilla tulostetut) sävytetyt kattomarkiisit tai telttakatokset. Pääperiaatteena torikokonaisuudessa on

kiinteiden, ympärivuotisten pienrakennusten toteuttaminen yhtenäiseen Savonlinna-tyyliin sopiviksi ja vaihtuvien torikatosten ja torimyyntiautojen alueen säilyminen "monenkirjavana" ja vaihtelevana torin keskialueella.

Savonlinnan pienarkkitehtuurin väri- ja materiaalikartasto.

tumma kuultokäsittely, pienarkkitehtuurin puuosien käsittely

RAL 9011, musta teräksen väri, teräsrakenteet

RAL 7026, harmaa, vaihtoehtoinen väri teräsrakenteille

NCS S 6030-R10B viininpunainen, markiisit ja kattopinnat

NCS S 6030-R10B viininpunainen, markiiseille ideoitu Savonlinna-kuosi, jossa raidat valkealla ja harmaalla

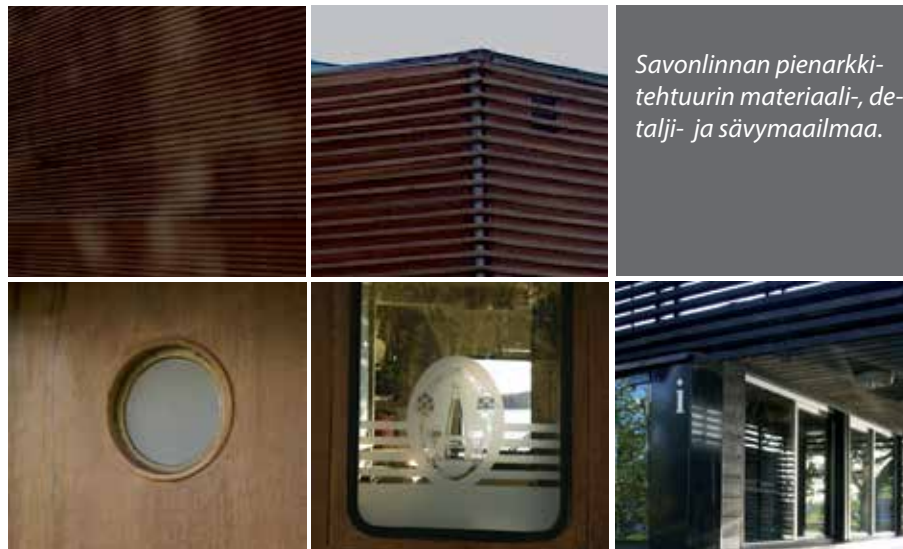
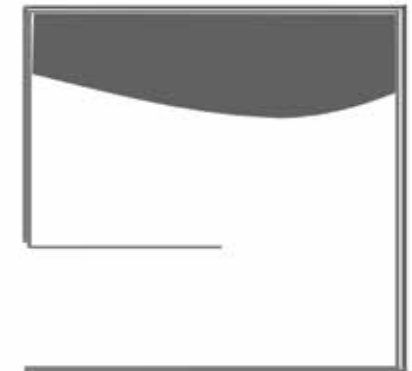
Nykyisiä pienrakennuksia voidaan niiden kunnostamisen ja laajentamisen yhteydessä käsitellä ja uusia paremmin sopimaan yhtenäiseen tyyliin mm. valitsemalla pintojen värisävyt ja materiaalit laatukäsikirjan valikoimasta sekä uusimalla markiiseja ja telttakatoksia esimerkiksi tumman viininpunaisiksi, mahdollisesti painettuina Savonlinna-kuosilla.

Opasteiden, mainosten tai muun informaation sijoittamisessa pienrakennuksiin on syytä noudattaa joitakin yhtenäistäviä periaatteita. Kirjasintyyppit ja värit voivat olla erilaisia, mutta opaste- ja mainostaulujen sijoitus ja kiinnitystapa tulisi olla alueella yhtenäinen. Tällainen kiinnitystapa voi olla esimerkiksi tarrairtokirjaimet tai lasiin hiekkapuhallettu teksti ja kuviointi. Lasipintojen umpeen teippausta tulee välttää.

*Savonlinnan nykyisten uimakop-
pien tyyli on erittäin pelkistetty.*

Designmanuaalin periaatteita noudattavassa uimakoppiluonnoksessa on materiaalina vaakarimoitettu puu kuultokäsiteltynä tummaksi ja laivahenkeen viittavat pyöreät ikkunat. Penkin kaari toistaa Savonlinna-kaaren ajatusmaailmaa. Oikealla pohjakaavio ja alla havainnekuva uimakopeista järven rannassa.

*Savonlinnan pienarkki-
tehtuurin materiaali-, de-
talji- ja sävymaailmaa.*

OSA C

Toimintamalli

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMENPITEITÄ JA KUNNOSSAPITOA KOSKEVA VASTUUNJAKO

Keskustan viihtyisyys ja omaleimaisuus edellyttävät jatkuvaan huolenpitoa eri osatekijöistä. Kaupunkikuvaan vaikuttavat niin katutilan kuin tonttienkin ympäristö ja rakenteet.

Kaupungin tekninen toimiala on vastuussa keskusta-ympäristön laadun tavoitteenasettelusta laajasti yli tonttirajojen sekä toimenpiteiden toteuttamisesta omalla alueellaan. Kaupunki vastaa eri tahojen motivoinnista yhteisen ympäristön ylläpitoon sekä neuvoo ja ohjaa toimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Savonlinnan kaupunki on hyväksynyt vuonna 2002 rakennusjärjestyksen, joka täydentää maankäyttö- ja rakennuslain sekä voimassaolevien asemakaavojen määräyksiä. Järjestyksilaki 1.10.2003 ohjaa kiinteistönomistajien rakentamis- ja kunnossapitotoimintaa.

Eri tahojen vastuut

Kaupunki:

- katurakenteiden laatu, kunto ja kunnossapito
- kiinteistönomistajien ja toimijoiden neuvominen kaupunkikuvakysymyksissä

Kiinteistönomistajat:

- tonttia rajaavien rakenteiden ja istutusten kunto ja laatu
- pihojen puuston kunto ja uusiutuminen

Keskustassa toimivat yritykset:

- näyteikkunoiden ylläpito
- katutilaan sijoitettavien mainoslaitteiden laatu, kunto ja sijoitus

Keskustassa asioivat ja oleskelevat:

- kaupunkiympäristön arvostus ja siisteys

Julkisen ympäristön osa-alueet	Organisaatio	Henkilön virkanimike
Liikennejärjestelyt	Tekninen toimiala	Rakennuspäällikkö
Kulkupintojen rakenteet	Tekninen toimiala	Rakennuspäällikkö
Esteettömyys	Tekninen toimiala	Rakennuspäällikkö
Avoimien tontinosien raja	Tekninen toimiala	Kaupunginpuutarhuri
Istutukset	Tekninen toimiala	Kaupunginpuutarhuri
Kunnallistekniset rakenteet	Savonlinnan Vesi	Savonlinnan Veden johtaja
Ulkokalusteet ja varusteet	Tekninen toimiala	Kaupunginpuutarhuri
Valaistus	Tekninen toimiala	Rakennuspäällikkö
Mainonta ulkotilassa	Tekninen toimiala	Rakennustarkastaja (kiinteistöjen mainokset) Teknisen toimialan johtaja (yleiset alueet)

TOTEUTTAMISEN OHJEISTUS

Savonlinnan keskustaympäristöä rakentavat sekä kaupunki että yksityiset tontinomistajat. Kiinteistöissä toimivat näkyvät katutilaan julkisivunsa kautta, osa tuo myös mainostamista katutilaan. Kukin toteuttajataho suunnittelee ja toteuttaa alueellensa kohdistuvat toimenpiteet, mutta yhteistyö on toivottavaa ja luvanvaraisissa toimenpiteissä pakollista.

Kaupunki on laatinut keskustan Designmanuaalin, jossa määritellään keskustan katutilojen kaupunkikuvallinen tyyli ja laatutaso. Kaupunki on sitoutunut noudattamaan Designmanuaalia katutilojen parannushankkeissa.

Kiinteistönomistajat ovat rakennusjärjestyksen mukaisesti velvollisia hankkimaan luvan seuraaville kaupunkikuvaan vaikuttaville hankkeille:

- Aidan tulee materiaaleiltaan, korkeudeltaan ja muulta ulkoasultaan soveltua ympäristöön. Ilmoitus vaaditaan rakennettuun ympäristöön liittyvältä erottavalta kiinteältä aidalta tai kadunreunusmuurilta, jonka korkeus on yli 1,2 m.
- Piha-alueen järjestelyt, kuten yli 6 m² suuret rakennelmat ja julkisivutoimenpiteet (toimenpidelupa tai ilmoitus)
- Muut kaupunki- ja ympäristökuvaan pitkäaikaisesti vaikuttavat järjestelyt ja muutokset (toimenpidelupa)
- Yksittäisen puun kaataminen (ilmoitus rakennustarkastajalle, kaupunginpuutarhurin lupa)

Rakennusjärjestyksessä velvoitetaan lisäksi seuraaviin kiinteistönomistajia velvoittaviin kaupunkikuvaan vaikuttaviin toimenpiteisiin:

- Rakentamisessa on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä rakennuspaikan luonnonmukaisuus sekä säästettävä arvokkaita kasvillisuuden reunavyöhyk-

keitä, luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja erikoisia luonnonesiintymiä kuten siirtolohkareita, kauniita yksittäispuita jne.

- Rakennuspaikka tulee tarvittaessa sopivin istutuksin liittää ympäröivään maisemaan.
- Rakennustyön yhteydessä vaurioitunut tai muuten ympäristöä rumentava osa pihamaasta on istutuksin ja alueen käyttöön liittyvin järjestelyin saatettava kokonaisuuteen sopivaan asuun.
- Rakennettaessa olevien rakennusten yhteyteen on rakentamisen sovelluttava noudatettuun rakennustapaan ja olemassa olevaan rakennuskantaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien, värityksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta. Rakennuspaikalla rakennusten tulee muodostaa ympäristökuvaltaan / kaupunkikuvaltaan sopusuhtainen kokonaisuus.
- Aidan tulee materiaaleiltaan, korkeudeltaan ja muulta ulkoasultaan sopeutua ympäristöön.
- Ympäristöön olennaisesti vaikuttavien ulkovarastojen, kompostointi- tai jätesäiliöiden tai -katosten ympärille on tarvittaessa istutettava näkösuoja tai rakennettava aita.

Keskustassa toimijoita koskevat seuraavat rakennusjärjestyksen kohdat:

- Muun kuin luonnonsuojelulaissa säädetyn rakennelman, tekstin tai kuvan asettaminen ulkosalle mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa taikka ikkunaan peittävän mainoksen pysyvä tai pitkäaikainen rakentaminen (ilmoitus)
- Katu- ja yleiselle alueelle sijoitettava mainoslaite edellyttää lupaa (tekninen toimiala, rakennustarkastaja, teknisen toimialan johtaja)

Merkittävät keskustan ympäristökuvaan vaikuttavat muutokset käsittelevät teknisen toimialan kulloinkin tarvittavat asiantuntijat (yhteystaho kaupunkisuunnittelu-yksikkö).

Mikäli piha-alueet ovat luonteeltaan puolijulkisia ja yhteydessä katualueeseen, suositellaan käytettäväksi katualueille esitettyjä materiaaleja, kalusteita ja värejä. Mikäli rakennuksen arkkitehtuuri edellyttää, voidaan käyttää myös muita, katutilaan sopivia ratkaisuja, jotka on suositeltavaa hyväksyttävä teknisen palvelukeskuksen maise-matyöryhmässä. Oleellista on, että piha-alueet suunnitellaan hyvällä maulla ja ammattitaidolla.

KUNNOSSAPITO-OHJELMA

Ympäristön eri osatekijöiden kunnossapito on tärkeä osa ympäristön laatuohjelmaa. Kunkin alueen omistaja vastaa alueensa kunnossapidosta.

Kaupunki noudattaa julkisen ulkotilan kunnossapidossa laatu- ja ympäristöpolitiikan toiminta- ja työohjeita. Katujen kunnossapidossa noudatetaan lisäksi ”Liikenneväylien tavoitteellista kunnossapitotasoa 84” (Suomen kaupunkiliitto, Suomen kuntaliitto). Katukunnossapito on tällä tavoin selkeästi ja tarkasti ohjeistettu.

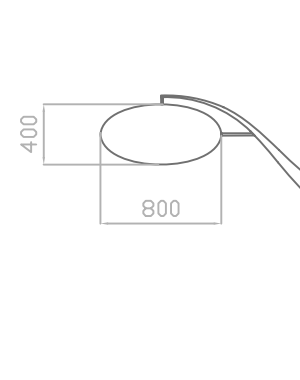
Kiinteistöjen velvoitteena on pitää kunnossa piha-alueensa ja kadun jalkakäytävä. Rakennusjärjestyksessä veloitetaan kiinteistönomistaja pitämään alueensa rakennukset, jätessäiliöt ja katokset, mainokset, aidat, portit ja varastointi ulkona sekä istutukset asianmukaisessa kunnossa, niin että ne eivät rumenna ympäristöä.

Kunnossapidon oleellinen tekijä on rikkoutuneiden tai vaurioituneiden rakenteiden mahdollisimman pikainen korjaaminen, on sitten kyse katutilasta tai piha-alueesta. Esimerkiksi töhryt rakennusten julkisivuista tulee poistaa niin pian kuin mahdollista.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen suorittaa maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua ympäristön hoidon valvontaa mm. pitämällä tarvittaessa katselmuksia.

LIITTEET

SAVONLINNAAAN SUUNNITELTU VALAISINPYLVÄS JA LIIKKEEN NIMIKYLTTI SEKÄ KAAREN KÄYTTÖ KOHDEOPASTEESSA

Keskustan tunnusomainen kaari aihe 1:50

1. Olavinkadun valaisinpylväs
2. kohdeopasteet (opaste valmismalli, kaari tilataan lisätyönä)
3. liikekohtainen nimikyltti

LIITE 2

SAVONLINNAN OPASTEIDEN KIRJASINTYYPPI ON AVENIR NEXT. KIRJASINTEN KÄYTTÖ KOHDEOPASTEISSA JA LIIKEKOHTAISISSA NIMIKYLTEISSÄ ON MÄÄRITELTY OHEISISSA KUVISSA.

Huom! ohjeistukseen hyvä mainita tekstin välistyksen tarkistus

